

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PRZYRÓW

opracowanie: mgr inż. arch. Małgorzata Krupa

OŚWIADCZENIE

Na podstawie art. 74 a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247) oświadczam, że prognozę oddziaływania na środowisko sporządziła osoba uprawniona zgodnie z art. 74 a ust. 1 i 2 ww. ustawy.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenia fałszywego oświadczenia.

Przyrów, czerwiec 2023 r.

Spis treści

1. Podstawa opracowania prognozy oddziaływania na środowisko	3
1.1. przedmiot i podstawy prawne sporządzenia prognozy	3
1.2. cele opracowania prognozy oddziaływania na środowisko	5
1.3. informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	5
2. Charakterystyka obszarów objętych projektem zmiany studium	6
2.1 położenie i istniejące użytkowanie terenu gminy	6
2.2 uzbrojenie terenu gminy	6
2.3 położenie i istniejące użytkowanie oraz uzbrojenie obszarów objętych projektem zmiany studium	9
3. Opis projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	9
3.1 główne cele sporządzenia projektu studium	9
3.2 porównanie ustaleń projektu studium z ustaleniami studium z 2013 r.	9
3.3 opis ustaleń projektu studium	10
3.4 powiązania projektu studium miejscowego z innymi dokumentami	10
4. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska:	11
4.1 różnorodność biologiczna, zasoby naturalne	11
4.2 obszary i obiekty o wartościach przyrodniczych	13
4.3 szata roślinna, świat zwierzęcy	16
4.4 wody powierzchniowe i wglębne	18
4.5 powietrze	19
4.6 budowa geologiczna, kopaliny, powierzchnia ziemi, gleby	19
4.7 krajobraz	20
4.8 klimat	21
4.9 zabytki	21
4.10 określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska obszarów objętych projektem planu	23
5. Charakterystyka istniejących negatywnych oddziaływań na środowisko	23
6. Określenie, analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego planu miejscowego, w tym obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody	26
7. Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko a także na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	27
8. Określenie, analiza i ocena stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem wynikającym z realizacji projektowanego studium	28
9. Określenie, analiza i ocena potencjalnych zmian stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego studium	29
10. Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego studium, w tym na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	30
11. Przedstawienie – z uwzględnieniem celów i geograficznego zasięgu projektowanego studium oraz celów i przedmiotu ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – wyjaśnienia braku rozwiązań alternatywnych	31
12. Propozycja dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego studium oraz częstotliwości jej przeprowadzenia	31
13. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	31
14. Określenie, analiza i ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego planu miejscowego oraz sposobów, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas sporządzania studium	32
15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	32
16. Wykaz wykorzystanych materiałów	33

1. PODSTAWA OPRACOWANIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

1.1 PRZEDMIOT I PODSTAWY PRAWNE SPORZĄDZENIA PROGNOZY

Przedmiotem prognozy jest zmiana studium:

- zmiana studium o ustalenia mające na celu jego dostosowanie do aktualnego stanu prawnego i występujących uwarunkowań, a w szczególności:
 - a) aktualizacja danych statystycznych zawartych w studium,
 - b) aktualizacja informacji o dotychczasowym zagospodarowaniu i przeznaczeniu terenów,
 - c) uaktualnienie i uzupełnienie zapisów dotyczących obiektów i obszarów chronionych na podstawie przepisów odrębnych,
 - d) dostosowanie ustaleń studium do aktualnego stanu prawnego, w szczególności dokonanie niezbędnej aktualizacji w zakresie uwarunkowań wymienionych w art. 10 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- zmiana kierunków zagospodarowania przestrzennego wyodrębnionych obszarów, poprzez dokonanie punktowych zmian na rysunku studium:
 - a) obszar zabudowy zagrodowej,
 - b) obszary elektrowni fotowoltaicznych.

Wprowadzone zmiany mają na celu uzupełnienie dotychczas obowiązującego studium jedynie o pojedyncze ustalenia w kierunkach zagospodarowania przestrzennego gminy. Na rysunku studium wyróżniono obszary, dla których zmieniono kierunek rozwoju. Z uwagi na znaczne różnice w zakresie wymagań ustawowych w stosunku do dokumentu uchwalonego w 2013 r. postanowiono o ujednoczeniu tekstu i rysunku studium.

Bilans terenów wprowadzonych do studium:

lp	funkcje terenów	pow. terenów brutto – istniejąca w ha	pow. terenów brutto – projektowana w ha	Wzrost % pow. terenu	pow. terenów brutto – w sumie w ha	% pow. gminy (8040ha)
1	tereny zabudowy zagrodowej (z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej, usługowej i działalności gospodarczej), w tym: jednorodzinnej, jednorodzinnej i letniskowej, jednorodzinno – zagrodowej, zagrodowej	575,8	2,45	0,4	597	0,028
2	Tereny elektrowni fotowoltaicznych	-	211,5	100	211,5	2,7

Podstawą prawną sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dla sporządzanego projektu studium jest art. 51 ust.1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach

oddziaływania na środowisko, a wymagany zakres prognozy jest określony w art. 51 ust. 2 powołanej ustawy. W sporządzanej prognozie uwzględnia się informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla przyjętych dokumentów powiązanych z opracowywanym projektem studium. Prognoza obejmuje obszary objęte projektem studium wraz z obszarami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji wprowadzonych ustaleń.

Projekt zmiany studium wymaga, zgodnie z przepisami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko przez organ gminy opracowujący projekt studium jest jednym z elementów tej oceny; do innych wymaganych procedur należy:

- uzyskanie uzgodnienia stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie,
- uzyskanie opinii organów ochrony środowiska i inspekcji sanitarnej o sporządzonym dokumencie i prognozie,
- zapewnienie udziału społeczeństwa w postępowaniu (podanie do publicznej wiadomości: o przystąpieniu do sporządzania studium, o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu studium wraz z załącznikami i stanowiskami innych organów, o sposobie i miejscu składania uwag i wniosków do sporządzonego projektu studium).

W ramach uzyskanych uzgodnień zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko uzyskano stanowiska:

- 1) Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kłobucku,
- 2) Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach.

W szczególności prognoza powinna analizować, oceniać i uwzględniać:

- a) wyniki analizy skumulowanych oddziaływań na środowisko wynikających z obecnego i planowanego zagospodarowania terenów, którego przedmiotowy dokument dotyczy jak i sposobu użytkowania terenów przyległych,
- b) wpływ obecnego zainwestowania obszarów na planowane zagospodarowanie, przewidziane w projekcie studium,
- c) wpływ planowanych kierunków rozwoju na obszary sąsiednie, w szczególności na tereny podlegające ochronie akustycznej,
- d) propozycje dotyczące minimalizowania i ograniczania przewidywanych skutków realizacji kierunków studium na środowisko przyrodnicze i krajobraz,
- e) wpływ planowanego zainwestowania na funkcjonowanie lokalnych cieków wodnych, rzeki Wiercicy, oczek wodnych, w tym jako powiązanie pomiędzy terenami cennymi przyrodniczo,
- f) wpływ ewentualnej zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele inne niż leśne na funkcjonowanie środowiska przyrodniczego, w tym zachowanie drożności korytarzy ekologicznych oraz utrzymanie specyficznych cech krajobrazu,
- g) wpływ realizacji zapisów przedmiotowego dokumentu na zakłócenie migracji zwierząt, funkcjonowanie korytarzy ekologicznych,
- i) wpływ realizacji ustaleń studium na wartości przyrodnicze, pod kątem zachowania terenów czynnych przyrodniczo oraz na możliwości utrzymania lub poprawy systemu terenów zieleni w miejscowości.

Po zawiadomieniu o przystąpieniu do opracowania studium, wpłynęły ponadto wnioski odnoszące się do szeroko rozumianych zagadnień ochrony środowiska.

Prognozę oddziaływania na środowisko wykonano w oparciu o następujące ustawy wraz z aktami wykonawczymi:

- Ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- Ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- Ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- Ustawę z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne,
- Ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- Ustawę z dnia 28 września 1991 r. o lasach,

- Ustawę z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze,
- Ustawę z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- Ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach,
- Ustawę z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- Ustawę z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

1.2 CELE OPRACOWANIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Celem prognozy jest określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz przewidywanych, znaczących oddziaływań na środowisko, wynikających z realizacji projektowanej zmiany studium, w tym szczególnie w granicach obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Analizowane są też potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku zmiany kierunków studium.

Jednocześnie, w prognozie wskazuje się rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanej zmiany obowiązującego studium. Analizowane są również rozwiązania alternatywne do rozwiązań przyjętych w projektowanym dokumencie – w prognozie ocenia się uzasadnienie dokonanego wyboru lub wyjaśnia się brak możliwości rozwiązań alternatywnych do przyjętych w projekcie studium.

Prognoza winna również wskazywać na ewentualną potrzebę korygowania zapisów ustaleń projektowanego studium w przypadku konfliktów z wymaganiami ochrony środowiska.

1.3 INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Niniejsze opracowanie wykonano na podstawie szczegółowej analizy dostępnych materiałów kartograficznych, studialnych, planistycznych i wizji terenowych. Wykorzystano również istniejące i wykonane na potrzeby obowiązującego studium uwarunkowań opracowanie ekofizjograficzne oraz prognozy oddziaływania na środowisko. Wykorzystano również inne dostępne opracowania z zakresu ochrony środowiska obejmujące tereny położone w granicach gminy.

W związku z trudnościami jednoznacznego zwymiarowania i określenia w czasie oddziaływania na środowisko wynikającego z realizacji inwestycji/ przedsięwzięć dopuszczonych projektowanym studium, przy sporządzaniu prognozy posługiwano się przede wszystkim oceną jakościową przewidywanych skutków oraz dokonano porównania obecnego funkcjonowania obszaru objętego opracowaniem z jego przewidywanym funkcjonowaniem po zrealizowaniu tych inwestycji/ przedsięwzięć zgodnie z ustaleniami zawartymi w sporządzonym projekcie.

W prowadzonych analizach brano pod uwagę nie tylko skutki, jakie może wywołać zmiana zagospodarowania obszarów, dla których dokonywana jest zmiana zagospodarowania przestrzennego, lecz przede wszystkim brano pod uwagę skumulowane oddziaływanie - wraz z oddziaływaniami mogącymi powstać na terenach przyległych.

Szczególną uwagę zwrócono na przeznaczenie i kierunki określone w studium z 2013 r. dla terenów przylegających, również pod kątem zaliczenia tych terenów do wymagających ochrony akustycznej. W sporządzonej prognozie w sposób szczegółowy przeanalizowano występowanie tych obszarów: powiązań przyrodniczych, obiektów i terenów objętych ochroną prawną (w tym chronionych ustawą o ochronie przyrody) a także ograniczeń w zagospodarowaniu (występujące uwarunkowania fizjograficzne, w tym istniejące stosunki wodne).

W sporządzonej prognozie oceniono projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego pod kątem zapewnienia zrównoważonego rozwoju gminy: ochrony zasobów środowiskowych, spełnienia wymogów formalnych (prawnych), zapewnienia bezpieczeństwa i zdrowotności ludzi oraz stopnia zaspokojenia potrzeb społecznych i efektywności ekonomicznej prowadzonych inwestycji.

W związku z trudnościami jednoznacznego zwymiarowania i określenia w czasie oddziaływania na środowisko wynikającego z realizacji inwestycji/ przedsięwzięć dopuszczonych projektowaną zmianą studium, przy sporządzaniu prognozy posługiwano się przede wszystkim oceną jakościową przewidywanych skutków oraz dokonano porównania obecnego funkcjonowania obszaru objętego opracowaniem (z uwzględnieniem zapisów

obowiązującego studium), z jego przewidywanym funkcjonowaniem po zrealizowaniu tych inwestycji/ przedsięwzięć zgodnie z ustaleniami zawartymi w sporządzonym projekcie. Przy prowadzeniu oceny brano pod uwagę oddziaływania: bezpośrednie, pośrednie, wtórne i skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne.

Zawarte w prognozie dane i analizy odnoszą się do stanu prawnego obowiązującego na etapie opiniowania i uzgadniania sporządzonego projektu zmiany studium.

2. CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW OBJĘTYCH PROJEKTEM STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKOWAŃ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

2.1 POŁOŻENIE I ISTNIEJĄCE UŻYTKOWANIE TERENU GMINY

Gmina Przyrów jest gminą wiejską, położoną w powiecie częstochowskim, na wschód od Częstochowy. Zajmuje obszar 80,4 km². Obejmuje 15 miejscowości: Przyrów, Bolesławów, Zarębice, Aleksandrówka, Stanisławów, Wiercica, Staropole, Zalesice, Julianka, Sygontka, Sieraków, Wola Mokrzeska, Smyków, Knieja i Kopaniny, które tworzą 11 sołectw. Centralnym ośrodkiem gminy jest miejscowość Przyrów. Gmina Przyrów graniczy z następującymi gminami powiatu częstochowskiego: od północy z Dąbrową Zieloną, od wschodu z Koniecpolem, od południowego wschodu z Lelowem, od południa z Janowem, od zachodu z Mstowem, oraz od północnego zachodu z Kłomnicami.

Liczba ludności – 3719 osób.

Gmina Przyrów jest gminą rolniczą. Duża część gminy to tereny orne oraz lasy. Rolnictwo w gminie w przeważającej części oparte jest na drobnych gospodarstwach ze słabą specjalizacją. Rolnictwu sprzyja niskie skażenie powietrza, bowiem gmina położona jest z dala od głównych regionalnych centrów przemysłowych i pozbawiona jest nadmiernego przemysłu, wprowadzającego zanieczyszczenia do środowiska naturalnego. Podstawowe funkcje przyjęte dla ośrodka gminnego Przyrów to usługi. Wynikają one przede wszystkim z podziału administracyjnego i zapewniają obsługę mieszkańców gminy w zakresie wynikającym z ustawowych kompetencji administracji samorządowej.

Gmina zaliczana jest do terenów wiejskich, jednak ze względu na:

- długotrwały proces odchodzenia od produkcji rolnej, jako podstawowej dziedziny gospodarki i odejście od rolnictwa jako podstawowego źródła utrzymania ludności,
- wielkość terenów leśnych i rozwój funkcji rekreacyjnej,
- można ją również zaliczyć do gmin wielofunkcyjnych, o funkcji dominującej rolniczo - mieszkaniowej z uzupełniającymi funkcjami: produkcyjną i leśno - rekreacyjną.

Do głównych czynników rozwoju gospodarczego gminy należy zaliczyć:

potencjał ludnościowy,

powiązania komunikacyjne,

korzystne warunki dla rozwoju zarówno mieszkalnictwa, działalności gospodarczej, jak i rolnictwa.

Do innych elementów wiążących gminę z terenami otaczającymi są:

- uzbrojenie o znaczeniu ponadlokalnym (linia elektroenergetyczne),
- powiązania przyrodnicze (rzeki: Wiercica, kompleksy leśne, korytarze ekologiczne, w tym o znaczeniu regionalnym),
- położenie w obszarze głównych zbiorników wód podziemnych (nr 408 i 326).

2.2 UZBROJENIE TERENU GMINY

Zaopatrzenie w wodę

Sieć wodociągowa na terenie Gminy funkcjonuje w następujących miejscowościach: Przyrów, Bolesławów, Zarębice, Aleksandrówka, Stanisławów, Wiercica, Staropole, Zalesice, Julianka, Sygontka, Sieraków, Wola Mokrzeska, Smyków, Knieja i Kopaniny.

Jej łączna długość wynosi 72,8 km, w tym:

- magistrala 1,2 km,
- sieć rozdzielcza 48,2 km,
- sieć przyłączeniowa do odbiorców (przyłącza) 23,4 km

- ilość przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania -1261 szt.

Ww. sieć jest zaopatrywana w wodę przez dwa ujęcia: ujęcie w Stanisławowie o wydajności 40m³/h i ujęcie w Juliance o wydajności 70m³/h. Funkcjonuje również ujęcie w miejscowości Dąbek w gminie Dąbrowa Zielona, jako ujęcie rezerwowe. Cała sieć na terenie gminy połączona jest w całość, co daje możliwość podania wody z każdego ujęcia na teren wszystkich miejscowości.

Stan sieci wodociągowej jest zróżnicowany. Wodociągi wybudowane w ciągu ostatnich lat są w stanie dobrym, natomiast te wykonane z rur azbestowocementowych, stalowych i żeliwnych są w stanie złym. Zły stan urządzeń powoduje znaczne ubytki wody.

Straty wynikają z sytuacji awaryjnych spowodowanych złym stanem technicznym wodociągów, niezlokalizowanymi w szybkim czasie awariami tzw. wyciekami ukrytymi, technologicznym pękaniem sieci, a także używaniem przez mieszkańców starych typów wodomierzy, a tym samym nieprawidłowym naliczaniem zużycia wody, nielegalnym poborem wody oraz poborem wody z hydrantów do celów pożarowych.

Stan sieci wodociągowej jest zróżnicowany. Wodociągi wybudowane w ciągu ostatnich lat są w stanie dobrym, natomiast te wykonane z rur azbestowocementowych, stalowych i żeliwnych są w stanie złym. Zły stan urządzeń powoduje znaczne ubytki wody. I tak np. ilość wody pobranej z ujęć w całej gminie na koniec 2018 roku wynosiła 320,019 tys. m³ a dostarczonej do gospodarstw domowych i na cele produkcyjne 176,789 tys. m³, straty stanowią 42% (143,230 tys.m³). Ilość wody pobranej z ujęć w całej gminie na koniec 2017 roku wynosiła 274,479 tys. m³ a dostarczonej do gospodarstw domowych i na cele produkcyjne 173,771 tys. m³, straty stanowią 34% (100,708 tys.m³).

Straty wynikają z sytuacji awaryjnych spowodowanych złym stanem technicznym wodociągów, niezlokalizowanymi w szybkim czasie awariami tzw. wyciekami ukrytymi, technologicznym pękaniem sieci, a także używaniem przez mieszkańców starych typów wodomierzy, a tym samym nieprawidłowym naliczaniem zużycia wody, nielegalnym poborem wody oraz poborem wody z hydrantów do celów pożarowych.

Odprowadzanie ścieków

W miejscowościach Przyrów, Aleksandrówka, Stanisławów, Zarębice, Wiercica, Zalesice, Staropole i Sygontka zrealizowano 34,17 km sieci kanalizacyjnej grawitacyjnej i tłocznej, 996 szt. przykanalików do posesji oraz oczyszczalnię ścieków o wydajności 500m³/dobę (obecnie oczyszcza ok. 216 m³/dobę). Ilość przyłączonych mieszkańców do kanalizacji wynosi 2756 osób, co stanowi 73,9 % ogółu mieszkańców.

W okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. oczyszczone zostało 77284 m³ dopływających i dowożonych ścieków.

Zarządzeniem nr Or.0050.74.2020 Wójta Gminy Przyrów z dnia 19.10.2020r. przyjęty został Regulamin realizacji „Programu budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w Gminie Przyrów na lata 2019-2023” na rok 2020 i 2021. W 2020 roku w ramach Programu zrealizowano 28 inwestycji – przydomowych oczyszczalni ścieków.

Zaopatrzenie w energię elektryczną, ciepło i gaz

Zaopatrzenie odbiorców z Krajowego Systemu Energetycznego poprzez Główny Punkt Zasilający 110/15kV Julianka.

Linie wysokiego napięcia relacji:

- 110 kV Wrzosowa - Julianka – Koniecpol,
- 220 kV Joachimów – Kielce.

Sposób ogrzewania budynków opiera się na wykorzystaniu lokalnych źródeł ciepła – kotłowni zasilanych tradycyjnymi nośnikami energii.

Główne zmiany dotyczyć będą w przyszłości modernizacji źródeł ciepła oraz stopniowej ich wymiany na zasilane paliwem ekologicznym w celu ograniczenia szkodliwej emisji spalin. Studium przewiduje także możliwość wykorzystania w celach grzewczych projektowanej sieci gazowej. Kolejnym krokiem do stworzenia ekologicznie czystego obszaru powinno stać się wykorzystywanie alternatywnych źródeł ciepła w postaci geotermiki ziemi, pomp ciepłych, a także kolektorów słonecznych.

Na obszarze Gminy Przyrów brak jest scentralizowanych systemów zaopatrzenia w energię ciepłą. Na terenie gminy istnieją jedynie lokalne źródła ciepła, zaopatrujące w ciepło zespoły budynków, pojedyncze budynki mieszkalne, usługowe i produkcyjne. Na terenie

gminy istnieje kilka lokalnych kotłowni, usytuowanych głównie w budynkach użyteczności publicznej, zakładach produkcyjnych.

Zakłady produkcyjne zaopatrywane są w ciepło z kotłowni pracujących głównie na cele technologiczne. Zabudowa jednorodzinna na osiedlach zabudowy mieszkaniowej oraz zabudowa jednorodzinna rozproszona, zaopatrywane są w ciepło z indywidualnych źródeł, opalanych paliwami stałymi (węgiel kamienny, koks), olejem opałowym, względnie energią elektryczną.

Potrzeby ciepłe mieszkańców zabezpieczane są w oparciu o:

- węgiel kamienny,
- paliwa odnawialne,
- olej opałowy,
- energię elektryczną.

Dominującym paliwem w strukturze paliwowej pokrycia potrzeb ciepłych jest węgiel. Produkcja ciepła w oparciu o węgiel kamienny pokrywa ok. 88 % potrzeb ciepłych gminy. Produkcja ciepła w oparciu o energię, pozyskiwaną z paliw odnawialnych (drewno, słoma, pompy ciepła, kolektory słoneczne) pokrywa ok. 3 % potrzeb ciepłych gminy. Produkcja ciepła w oparciu o energię elektryczną pokrywa ok. 1 % potrzeb ciepłych gmin.

Na terenie gminy nie występuje przewodowa sieć gazowa. Zaopatrzenie w gaz odbywa się za pomocą gazu płynnego dostarczanego odbiorcom w butlach.

W gminie brak jest gazyfikacji przewodowej. Zaopatrzenie w gaz nie stanowi zadania własnego gminy i realizacja inwestycji w tym zakresie jest uzależniona od planów inwestycyjnych jednostek i firm zewnętrznych, zgodnie z zasadami określonymi w Prawie energetycznym. W chwili sporządzania niniejszego opracowania brak konkretyzacji ich przebiegu.

Gospodarka odpadami

Systemem odbierania odpadów komunalnych objęte są wszystkie nieruchomości położone na terenie Gminy, gdzie powstają odpady komunalne, zarówno te zamieszkałe, jak i niezamieszkałe. Odpady zmieszane trafiają na instalację komunalną do Zakładu Gospodarki Komunalnej w Zawierciu. W 2020 roku odpady odbierano z 1087punktów. Odbiór i transport odpadów komunalnych realizowany jest poprzez Gminny Zakład Komunalny w Przyrowie. Łączna masa odebranych odpadów komunalnych w roku 2020 wyniosła 675,24 Mg.

Gromadzenie i odbiór odpadów

Gromadzenie odpadów prowadzone jest w różnych typach kontenerów. Na terenie wiejskich jednostek osadniczych przeważają typy pojemników przystosowanych do obsługi odbiorców indywidualnych.

W zakresie kompetencji samorządu gminy jest wybór i zawarcie odpowiednich porozumień z wyspecjalizowaną firmą transportującą odpady komunalne oraz organizacja punktów skupu odpadów użytkowych i surowców wtórnych.

Gospodarka odpadami przemysłowymi.

Zakłada się, że zgodnie z polityką ekologiczną państwa w najbliższych latach następować będzie stałe zmniejszenie ilości odpadów przemysłowych w drodze stosowania energo- i materiałoszczędnych technologii produkcji, kontrolowanego obiegu postępowania z odpadami, w szczególności niebezpiecznymi, których powstaniu nie udało się zapobiec lub gospodarczo wykorzystać. Prowadzeniu polityki kontrolowanego obiegu powstających odpadów sprzyjać będzie system reglamentacyjny, obejmujący uzyskiwanie zezwoleń na wytwarzanie odpadów przemysłowych i uzgadniania sposobu postępowania z odpadami oraz koncesyjny na odbiór, transport i ich wykorzystanie lub unieszkodliwienie. Do składowania w ramach istniejących składowisk komunalnych dopuszczane będą odpady o charakterze zbliżonym do komunalnych.

Niepokojącym zjawiskiem jest pojawianie się dzikich wysypisk śmieci. Powstają one przede wszystkim na obrzeżach poszczególnych miejscowości. W przypadku pojawienia się kolejnych dzikich składowisk, działania samorządu powinny skupić się na ich skutecznej eliminacji, począwszy od gorliwej stosowanych kar administracyjnych, poprzez likwidację obiektów, a skończywszy na biologicznej rekultywacji zanieczyszczonych przez składowiska terenów.

2.3 OBSZARY OBJĘTE ZMIANĄ STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Przedmiotem opracowania jest: zmiana studium o ustalenia mające na celu jego dostosowanie do aktualnego stanu prawnego i występujących uwarunkowań, a w szczególności: aktualizacja danych statystycznych zawartych w studium, aktualizacja informacji o dotychczasowym zagospodarowaniu i przeznaczeniu terenów, uaktualnienie i uzupełnienie zapisów dotyczących obiektów i obszarów chronionych na podstawie przepisów odrębnych i zmiana kierunków zagospodarowania przestrzennego wyodrębnionych obszarów:

Bilans terenów wprowadzonych do studium:

lp	funkcje terenów	pow. terenów brutto – istniejąca w ha	pow. terenów brutto – projektowana w ha	Wzrost % pow. terenu	pow. terenów brutto – w sumie w ha	% pow. gminy (8040ha)
1	tereny zabudowy zagrodowej (z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej, usługowej i działalności gospodarczej), w tym: jednorodzinnej, jednorodzinnej i letniskowej, jednorodzinno – zagrodowej, zagrodowej	575,8	2,45	0,4	597	0,028
2	Tereny elektrowni fotowoltaicznych	-	211,5	100	211,5	2,70%

3. OPIS PROJEKTU STUDIUM

3.1 GŁÓWNE CELE SPORZĄDZENIA PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Wprowadzone zmiany mają na celu uzupełnienie dotychczas obowiązującego studium jedynie o pojedyncze ustalenia w kierunkach zagospodarowania przestrzennego gminy. Z uwagi na znaczne różnice w zakresie wymagań ustawowych w stosunku do dokumentu uchwalonego w 2013 r. postanowiono o ujednoczeniu tekstu i rysunku studium.

Sporządzony projekt ma na celu dokonanie niewielkich zmian w kierunkach zagospodarowania przestrzennego. Celem podjęcia sporządzenia projektu studium było:

- 1) poszerzenie terenów dopuszczonych w obowiązującym studium do zabudowy,
- 2) dostosowanie do faktycznego sposobu zagospodarowania i zabudowy terenów.

Wprowadzone zmiany mają na celu uwzględnienie w maksymalny sposób zakres złożonych wniosków, z uwzględnieniem ograniczeń z występujących aktualnie uwarunkowań.

Poszczególne zapisy projektu uwzględniają obowiązujące przepisy i aktualną terminologię.

3.2 PORÓWNANIE USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM Z USTALENIAMI STUDIUM Z 2013 R.

Celem zmiany studium było przede wszystkim dokonanie zmian kierunków zagospodarowania poprzez wprowadzenie terenów dla lokalizacji elektrowni fotowoltaicznych. Jest to główne zadanie niniejszej edycji studium. Prowadząc prace na dokumentem jednocześnie zwiększono w niewielkim stopniu powierzchnie terenów mieszkaniowych/zagrodowych. Działania zmierzające do zmiany studium w powyższym zakresie wymusiły konieczność dostosowania dokumentu do nowego stanu prawnego, w wyniku czego zmieniono i ujednoczono tekst i rysunek studium.

3.3 OPIS USTALEŃ STUDIUM

Ustalenia sporządzonego projektu są istotną korektą ustaleń obowiązującego studium

z 2013 r. W stosunku do ustaleń STUDIUM obowiązującego, sporządzony projekt jest bardziej szczegółowy. Ustalenia dla poszczególnych terenów są zróżnicowane i dostosowane do specyfiki każdego z terenów. Szczególne znaczenie dla prawidłowego zagospodarowania poszczególnych terenów ma zastosowanie zróżnicowanie dopuszczalnych zasad zagospodarowania terenu. Jednocześnie w projekcie w sposób maksymalny zachowano spójność z zasadami zagospodarowania ustalonymi dla terenów przylegających.

W ustaleniach projektu wprowadzono ustalenia ogólne dla wszystkich obszarów określające zasady:

- 1) ochrony i kształtowania ładu przestrzennego,
- 2) ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- 3) ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- 4) modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej.

W sporządzonym projekcie ustalono zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego:

- 1) wprowadzono ustalenia mające na celu ochronę przed możliwością zanieczyszczenia wód oraz gruntu,
- 2) wprowadzono ustalenia mające na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery,
- 3) ustalono, że oddziaływanie związane z prowadzoną działalnością: gospodarczą, usługową i rolniczą nie może powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza granicami terenu do którego ma prawo prowadzący działalność,
- 4) wskazano na ograniczenia jakie wiążą się z lokalizacją zabudowy w granicach obszarów podmokłych, w tym związane z możliwością wystąpienia złożonych lub skomplikowanych warunków gruntowych i możliwość zalania wodami projektowanej zabudowy, a także uwarunkowano możliwość lokalizacji zabudowy na takich obszarach od zachowania istniejących stosunków wodnych.

W projekcie ustalono zasady postępowania ze ściekami komunalnymi - uwzględniając położenie poszczególnych obszarów na obszarach skanalizowanych lub wyznaczonych przez gminę do skanalizowania. W projekcie studium wprowadzono szereg regulacji mających na celu ochronę krajobrazu.

3.4 POWIĄZANIA PROJEKTU STUDIUM Z INNYMI DOKUMENTAMI

Sporządzony projekt studium uwzględnia politykę i programy o znaczeniu lokalnym, gminnym (w tym uwzględnia strategię rozwoju gminy) oraz plany i koncepcje o znaczeniu ponadlokalnym (w tym uwzględnia plan zagospodarowania przestrzennego województwa). Projekt został sporządzony z uwzględnieniem dokumentów wyższego rzędu, w tym planów terenów chronionych na podstawie ustaw: o ochronie przyrody i Prawa wodnego.

Po wejściu w życie, plan określi możliwość wykonywania prawa własności nieruchomości - będzie stanowił podstawę do podziałów nieruchomości oraz realizacji zabudowy i zmiany zagospodarowania terenu.

Niezależnie od ustaleń planów miejscowych realizuje się autostrady, drogi publiczne i linie kolejowe.

Jeżeli plan nie wprowadzi odrębnych ustaleń w tym zakresie, przepisy ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym dopuszczają możliwość wykorzystania nieruchomości w sposób dotychczasowy – niezależnie od ustalonego w sporządzonym projekcie planu przeznaczenia i sposobu zagospodarowania terenów.

Projekt studium został sporządzony z uwzględnieniem:

- wymagań wynikających z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+,
- celów i kierunków działania określonych w Strategii Rozwoju Gminy Przyrów,
- uwarunkowań zawartych w art. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- planów, programów i aktów prawa miejscowego opracowanych na podstawie przepisów odrębnych, w tym: ustawy Prawo wodne, ustawy o ochronie

przyrody i ustawy o ochronie środowiska.

Po wejściu w życie, zmiana studium będzie stanowić podstawę do ustalenia przeznaczenia terenu oraz określenia sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu w planach miejscowych.

Ustalenia zmiany studium będą brane pod uwagę przy określaniu wartości nieruchomości.

Dla obszarów objętych zmianą studium, objętych obowiązującymi planami miejscowymi warunkiem lokalizacji inwestycji, których realizacja nie jest możliwa na podstawie dotychczas obowiązujących planów jest sporządzenie nowych planów lub zmiana planów obowiązujących, w tym uzyskanie wymaganych przepisami odrębnymi decyzji lub zgód, w tym uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych lub leśnych na cele nierolnicze lub nieleśne.

4. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA

4.1 RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA, ZASOBY NATURALNE

Przeważającą część obszaru gminy cechują korzystne lub średnio korzystne warunki posadowienia obiektów budowlanych. Niekorzystne warunki dla posadowienia obiektów budowlanych, tj.: cechy litologiczne, warunki gruntowo-wodne, ukształtowanie powierzchni lub predyspozycje do występowania zjawisk geodynamicznych, cechują obszary:

- w dolinie Wiercicy - występowanie głównie piasków luźnych w warstwie stropowej, głębiej średnio zagęszczonych, a miejscami mineralno - organicznych lub organicznych,
- w obszarach leśnych w północno-wschodniej części gminy - występowanie gruntów sypkich luźnych, tworzonych przez piaski eoliczne o znaczeniu miąższości, nie zapewniających stabilnego podłoża,
- o nachyleniach powierzchni terenu przekraczających 15%, w szczególności w obrębie krawędzi doliny i poziomów terasowych rzeki, gdzie możliwe jest podmywanie podnóżka skarpy przez wody rzeczne z czasem mogące prowadzić do destabilizacji skarp,
- występowania zwierciadła wód gruntowych na głębokości mniejszej niż 2 m.

Rzeźba terenu

Ogromny wpływ na ukształtowanie powierzchni gminy wywarła działalność lądolodu skandynawskiego. Licznie zachowane osady polodowcowe: piaski, żwiry, ropy, głązy wskazują, że teren ten był częścią moreny dennej, a masy wód z topniejącego lodowca spływały w kierunku północno-zachodnim, żłobiąc bruzdy pradolin. Utwory te utworzyły charakterystyczną rynnę polodowcową, łączącą Pilicę z Wartą.

Obecnie pradolinę tę częściowo wykorzystuje koryto rzeki Wiercicy. Wysokość bezwzględna obszaru objętego opracowaniem waha się od 233,2 m.n.p.m (północna część obszaru opracowania) do 264,0 m. n.p.m. (południowa część). Deniwelacje dochodzą do 30 m wysokości względnej.

Rzeźba terenu nie została istotnie przekształcona antropogenicznie.

Warunki fizjograficzne stwarzające utrudnienia w zagospodarowaniu terenu

Doliny rzeczne

Wzdłuż dolin rzecznych występują tereny wykluczone z zainwestowania, ze względu na niekorzystne warunki posadowienia. Konieczność ochrony tych terenów jest uzasadniona również ich wysokimi walorami krajobrazowymi.

Tereny zalewowe

Przez teren gminy przepływa rzeka Wiercica, dla której Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu sporządził Studium ochrony przeciwpowodziowej. Dla rzeki Wiercicy, zgodnie z wykazem obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi zostały opracowane mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego, na których przedstawione zostały m.in. obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Na terenie gminy występują:

- granice obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 9 ust. 1 pkt 6

lit. „a” ustawy Prawo wodne, tj. obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$),

- granice obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 9 ust. 1 pkt 6 lit. „b” ustawy Prawo wodne, tj. obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$),
- granice obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$),
- wał przeciwpowodziowy.

Na przedmiotowym obszarze obowiązują zakazy, zgodne z ustawą Prawo wodne.

Tereny podmokłe

Obszary gminy w swej przeważającej części są zaliczane do gleb okresowo lub stale za suchych, jedynie niewielkie powierzchniowo tereny zaliczane są do podmokłych, nieodpowiednich dla realizacji zabudowy, ze względu na niekorzystne warunki posadowienia i wysoki poziom wód gruntowych. Są to zazwyczaj obszary łąk i pastwisk, położonych wzdłuż istniejących rowów melioracyjnych.

Tereny zmeliorowane

Na obszarze gminy występują tereny zmeliorowane. Lokalizacja zabudowy w granicach tych terenów jest niekorzystna ze względu na wysoki poziom wód gruntowych. Realizacja zabudowy na tych terenach wymaga każdorazowo opracowania projektu przebudowy istniejącego drenażu, w uzgodnieniu z właściwymi terenowo jednostkami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie melioracji.

Zasoby wód podziemnych

Wody podziemne na terenie gminy występują w trzech piętrach wodonośnych - czwartorzędowym, kredowym i jurajskim.

Czwartorzędowe piętro wodonośne stanowią piaszczyste i żwirowe warstwy wodonośne. W dolinach rzecznych i obniżeniach zwierciadło wody gruntowej występuje na ogół dość płytko, przeważnie 0-1 m. p.p.t. Na pozostałym obszarze gdzie miąższość utworów piaszczysto-żwirowych jest zróżnicowana, zwierciadło wody gruntowej kształtuje się na zmiennym poziomie, przeważnie jednak głębiej niż 2,0 m. p.p.t. Potencjalna wydajność studni ujmujących ten poziom wynosi od kilku do kilkunastu m^3/h .

Kredowe piętro wodonośne występuje w północno-wschodniej części gminy. Wodonośny poziom związany jest z utworami kredy górnej (margle, wapienie, opoki - mastrychu, kampanu i santonu) jest to poziom szczelinowy występujący na głębokości do 20 m. Uzyskiwane wydajności są rzędu od kilku do kilkudziesięciu m^3/h .

Jurajskie piętro wodonośne występujące w południowo-zachodniej części gminy tworzą szczelinowate, spękane wapienie i margle. Zasilanie poziomu odbywa się drogą infiltracji wód atmosferycznych poprzez warstwy czwartorzędowe lub bezpośrednio w strefie wychodni utworów górnourajskich. Wody charakteryzują się bardzo dobrą jakością. Najczęściej należą do 1 klasy jakości wód.

Poziomy: górnokredowy i górnourajski spełniają kryteria Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP 408 i GZWP 326).

Na terenie gminy nie prowadzi się badań jakości wód podziemnych. Najbliżej obszaru opracowania są prowadzone badania w ramach monitoringu regionalnego w punkcie pomiarowym Olsztyn Lipówka (J322/R) w gminie Olsztyn oraz Srocko ((J320/R) w gminie Mstów. Użytkowy poziom wodonośny jury górnej charakteryzował się wodami II klasy - wody dobrej jakości. Natomiast dla zbiornika kredy górnej jakość wód jest badana w punkcie pomiarowym Mełchów (K101/R) w gminie Lelów. Użytkowy poziom wodonośny tego zbiornika charakteryzował się wodami III klasy - wody zadowalającej jakości. O klasie wód zadecydowała zawartość azotynów i fosforanów.

Dla GZWP 326 i 408 zostały wskazane granice projektowanego obszaru ochronnego. Projektowane obszary ochronne zbiorników wód podziemnych planowane są do ustanowienia w trybie ustawy Prawo wodne, w zależności od zapisów planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy. Dla ustanowionych obszarów ochronnych GZWP będą obowiązywać zakazy i ograniczenia określone w przepisach odrębnych.

Dla obszarów, na których ustanowiono strefy ochrony ujęć wód, należy uwzględnić obowiązujące zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych dotyczących ochrony wód. Na wszystkich terenach województwa wskazanych w planach gospodarowania wodami na obszarze dorzecza i planach przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze dorzecza należy uwzględnić ustalenia tych dokumentów.

Udokumentowane zasoby wód podziemnych:

- ujęcie wód podziemnych z utworów kredowych, wg Dokumentacji hydrogeologicznej dla Urzędu Gminy w miejscowości Przyrów, zatwierdzonej decyzją Wojewody Częstochowskiego nr 1/76 z dnia 22 stycznia 1976 r.,
- ujęcie wód podziemnych z utworów kredowych, wg Dokumentacji hydrogeologicznej dla agronomówki w miejscowości Przyrów, 1967 r.,
- ujęcie wód podziemnych, wg Dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia wód podziemnych z utworów kredy górnej w Przyrowie, zatwierdzonej decyzją Wojewody Częstochowskiego nr OS.III.8530/8/85 z dnia 4 kwietnia 1985 r.,
- ujęcie wód podziemnych, wg Dokumentacji hydrogeologicznej powykonawczej ujęcia wód podziemnych dla Zagrody Leśnej w miejscowości Stawki, zatwierdzonej decyzją Wojewody Częstochowskiego nr OS.III.8530/9/85 z dnia 16 kwietnia 1985 r.,
- ujęcie wód podziemnych, wg Dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia wód podziemnych z utworów kredowych w Przyrowie, zatwierdzonej decyzją Wojewody Częstochowskiego nr OS.III.7530/28/96 z dnia 5 maja 1996 r.,
- ujęcie wód podziemnych, wg Dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia wód podziemnych /nr 4b/ z utworów jury górnej w Sygontce, zatwierdzonej decyzją Wojewody Częstochowskiego nr OS.III.8530/B/10/98 z dnia 26 października 1998 r.,
- ujęcie wód podziemnych, wg Dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia wód podziemnych z utworów górnokredowych na terenie RSP w Kniei, zatwierdzonej decyzją Wojewody Częstochowskiego nr OS.III.7530/B/13/98 z dnia 9 grudnia 1998r.,
- ujęcie wód podziemnych, wg Dokumentacji hydrogeologicznej ujęcia wód podziemnych z utworów jurajskich studni wierconej S-1 w miejscowości Zalesice, zatwierdzonej decyzją Wojewody Częstochowskiego nr OS.III.7350/A/12/98 z dnia 22 października 1998 r.,
- ujęcie wód podziemnych, wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej wydajność eksploatacyjną ujęcia wód podziemnych z utworów jury górnej na działce nr 226 w Sygontce przy ul. Leśnej, zatwierdzonej decyzją Marszałka Województwa Śląskiego nr 2528/OS/2019 z dnia 18 września 2019 r.

4.2 OBSZARY I OBIEKTY O WARTOŚCIACH PRZYRODNICZYCH

Gmina Przyrów charakteryzuje się wysokimi walorami środowiska przyrodniczego, której system przyrodniczy tworzony jest przez przestrzenny układ form przyrodniczych, na który składają się:

- dolina rzeki Wiecicy wraz z kompleksami leśnymi w jej sąsiedztwie - obszar ten obejmuje tereny wilgotne i podmokłe, łąki, szuwały turzycowiska, zarośla wierzbowe oraz skupiska wierzbowe; teren ten jest miejscem rozrodu wielu gatunków płazów oraz miejscem gniazdowania wielu gatunków ptaków,
- duże kompleksy leśne będące fragmentem parku krajobrazowego wraz z otuliną zawierającą łąki mające w większości charakter polan śródleśnych,
- występowanie lasów cennych pod względem przyrodniczym, stanowiących fragmenty rodzimej przyrody,
- występowanie gleb o wysokiej wartości dla produkcji rolnej,
- występowanie surowców mineralnych,
- stawy hodowlane oraz mniejsze ciek wodne wpływające do Wiercicy,
- przydrożne aleje drzew,
- rezerwat przyrody.

Analiza przestrzenna układu ekologicznego gminy wykazuje istnienie korytarzy ekologicznych – terenów stanowiących połączenie cennych przyrodniczo ekosystemów. Główną funkcją korytarzy ekologicznych jest zapewnienie ciągłości przestrzennej dla sąsiednich ekosystemów, zapobieganie ich izolacji, sprzyjanie migracji flory i fauny, wzmocnienie naturalnej odporności układu i magazynowanie najwartościowszych gatunków.

System przyrodniczy gminy tworzony jest przez przestrzenny układ form przyrodniczych, na który składają się:

- dolina rzeki wraz z kompleksami leśnymi w jej sąsiedztwie,
- kompleksy leśne,
- występowanie lasów cennych pod względem przyrodniczym, stanowiących fragmenty rodzimej przyrody,
- występowanie gleb o wysokiej wartości dla produkcji rolnej,
- występowanie surowców mineralnych – kruszywa naturalnego,
- stawy hodowlane oraz mniejsze ciek wodne.

Procesy biologiczne obejmują zjawiska sukcesji, regeneracji lub degeneracji roślinności i wzajemnego zasilania biologicznego terenów, ujmowane w koncepcji bioróżnorodności, w tym migracje organizmów zwierzęcych. Rozwój gospodarczy w XX wieku przyczynił się do gwałtownego wzrostu ilości zanieczyszczeń emitowanych do środowiska i jego całkowitej lub częściowej degradacji. Presja człowieka na przyrodę doprowadziła do zaniku wielu gatunków flory i fauny oraz fragmentacji naturalnych ekosystemów. W celu zjednoczenia wysiłków na rzecz zachowania i ochrony środowiska przyrodniczego ustanowiono szereg porozumień i konwencji międzynarodowych, których sygnatariuszem jest również Polska.

Jedną z ważniejszych inicjatyw krajów Wspólnoty Europejskiej, przyczyniającą się do integracji współpracy w dziedzinie ochrony przyrody, jest koncepcja utworzenia Europejskiej Sieci Ekologicznej (EECONET). Sieć EECONET mają stanowić obszary powiązane przestrzennie i funkcjonalnie oraz objęte różnymi, wzajemnie się uzupełniającymi, formami ochrony przyrody. Dla ochrony środowiska oraz poprawy jego funkcjonowania biologicznego i zwiększenia bioróżnorodności powstała krajowa sieć ekologiczna ECONET – PL, która jest częścią Europejskiej Sieci Ekologicznej EECONET, utworzonej w celu zintegrowania obszarów chronionych istniejących w poszczególnych krajach europejskich i potencjalnych obszarów przewidzianych do ochrony w jeden spójny system, zgodnie z przyjętymi międzynarodowymi kryteriami i standardami. Zasadniczymi elementami sieci są:

- obszary węzłowe, w których wyróżniono biocentra i strefy buforowe,
- korytarze ekologiczne.

Gmina Przyrów w strukturach ekologicznych województwa śląskiego, wyznaczonych w ramach krajowej sieci ekologicznej ECONET - Polska, na zdecydowanej większości swojego obszaru obejmującego jego centralną, wschodnią i północną część, położona jest w wyznaczonym Korytarzu Koniecpolskim (54k). Korytarz ten łączy się z korytarzem Górnej Pilicy (55k) poza obszarem gminy Przyrów na wschodzie i Korytarzem Częstochowskim Warty na północnym - zachodzie w okolicach Woli Mokrzeskiej jeszcze w gminie Przyrów. Obszar zachodni i południowo - zachodni, obejmujący Park Krajobrazowy „Stawki” oraz tereny przy wsiach: Julianka, Zalesice, Sygontka, Sieraków znajduje się w obrębie obszaru węzłowego Jura Krakowsko - Częstochowska (30 M).

W skali lokalnej jednym z ważniejszych korytarzy ekologicznych wiążący obiekty cenne przyrodniczo (lasy, zbiorniki, stawy hodowlane) i pomagającym w przemieszczaniu się osobników licznych populacji stanowi rzeka Wiercica. Wiercica przepływa przez cały obszar gminy Przyrów i odpowiada za uwilgotnienie siedlisk wodno-błotnych a tym samym za utrzymanie gatunków z nimi związanymi.

Obszary węzłowe odznaczają różnorodność gatunkową oraz różnorodność form krajobrazowych i siedliskowych. Stanowią ostoję gatunków rodzimych i wędrownych, zwłaszcza rzadkich i zagrożonych wyginięciem. Wyróżnione w obszarach węzłowych biocentra obejmują obszary nagromadzenia największych walorów przyrodniczych otoczone są strefami buforowymi, które mają wyróżniające się walory, ale nie tak wysokie jak walory biocentrowe. Uważa się za niezbędne łączenie izolowanych fragmentów naturalnego środowiska oraz, co najważniejsze, utrzymywanie już istniejących połączeń pomiędzy zachowanymi płatami naturalnego środowiska. Zadanie to spełniają korytarze ekologiczne czyli struktury przestrzenne, które umożliwiają rozprzestrzenianie się gatunków pomiędzy obszarami węzłowymi oraz terenami przylegającymi do nich. Najczęściej rolę naturalnych korytarzy ekologicznych spełniają doliny rzek i potoków. Za takie lokalne korytarze ekologiczne na terenie gminy możemy uznać doliny większych cieków wodnych. Oprócz dolin rzecznych dobrymi korytarzami ekologicznymi są większe kompleksy leśne połączone fragmentami lasów. Na mniejszą skalę korytarzami mogą być pasy żywopłotów, pasy zadrzewień śródpolnych, przydrożnych, łąki i pastwiska. Zgodnie z materiałami Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, dotyczącymi ostoi przyrody ożywionej na terenie

Województwa Śląskiego, na wschód od obszaru objętego zmianą studium znajduje się ostoja ptasia o randze regionalnej - Łąki koło Przyrowa. Ostoja obejmuje rozległe łąki i pastwiska, gdzie gniazduje kulik wielki (gatunek z *Polskiej czerwonej księgi zwierząt*). Jest to jedyne miejsce regularnego gniazdowania tego gatunku w województwie.

W granicach gminy występują obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Korytarze ekologiczne istniejące na obszarze objętym studium to:

- Krajowy Korytarz Spójności Obszarów Chronionych „Wiercica”,
- Korytarz migracji ssaków kopytnych „Lasy Złotopotockie”,
- Korytarz migracji ssaków drapieżnych 'D/JURA-N' z obszarem węzłowym,
- Korytarz ekologiczny „Bory Stobrowskie-Lasy Przedborskie”.

Park Krajobrazowy

Park Krajobrazowy „Stawki”. Obszar chroniony zgodnie z Rozporządzeniem Wojewody Śląskiego nr 61/06 z dnia 20 listopada 2006 r. w/s Parku Krajobrazowego „Stawki” (Dz.Urz. Nr 135 z 22 listopada 2006r. Poz. 3825). Park Krajobrazowy Stawki posiada wspólną otulinę z Parkiem Krajobrazowym Orlich Gniazd. Park Krajobrazowy Stawki utworzony został na mocy Uchwały Nr XVI/70/82 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Częstochowie z dnia 17 czerwca 1982 roku. Posiada wspólną otulinę z Parkiem Krajobrazowym Orlich Gniazd. Powierzchnia Parku wynosi 17,27 km², co czyni go najmniejszym parkiem krajobrazowym w Polsce.

Park Krajobrazowy Stawki położony jest w obrębie mikroregionu: Niecka Włoszczowska, która stanowi część Niecki Nidziańskiej. Administracyjnie znajduje się na terenie gminy Przyrów w powiecie częstochowskim. Na obszarze Parku dominują czwartorzędowe piaski gliniaste, rzeczne oraz mułki, pod którymi znajdują się nieprzepuszczalne gliny polodowcowe. Taka budowa geologiczna w decydujący sposób wpływa na procesy glebowe. Duży wpływ na chemizm wód gruntowych i powierzchniowych mają skały węglanowe, znajdujące się pod powierzchnią. Średnia wysokość bezwzględna Parku to około 240 m n.p.m., jednakże rzeźba tego terenu jest morfologicznie jednolita i płaska. Miejscowo w obniżeniach znajdują się zabagnienia. Ze względu na bliskie sąsiedztwo rzeki Wiercicy, obszar ten charakteryzuje się w przeważającej części niskim poziomem wód gruntowych. Rzeźba terenu stanowi pradolinę górnej Pilicy i Wiercicy. W odróżnieniu od Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd w Parku Krajobrazowym Stawki królują wody powierzchniowe, które nie przenikają w głąb ziemi, tworząc gęstą sieć potoków i bagien. Liczne ciekły wodne zasilają użytkowe stawy rybne. Elementem charakterystycznym dla przyrody Parku są podmokłe lub wilgotne lasy reprezentowane przez łągi, olsy, bory bagienne i grądy oraz śródleśne łąki i torfowiska. Ponadto możemy znaleźć dobrze wykształcone fragmenty łągu jesionowo-olszowego oraz olsu porzeczkowego.

Na terenie Parku Krajobrazowego Stawki stwierdzono 79 gatunków motyli, w tym cenne gatunki takie jak: mieniak strużnik, mieniak tęczowiec, paź królowej. Ponadto można zaobserwować wiele gatunków płazów, gadów, ptaków i liczne gatunki leśnych ssaków. Na obszarze Parku Krajobrazowego Stawki znajduje się tylko jeden rezerwat - Rezerwat Wielki Las o pow. 32,36 ha. Utworzony został w roku 1953, chroni kompleks wilgotnych lasów łągowych na silnie podmokłym obszarze źródłowym. Prawie 120 letni drzewostan tworzą głównie olsza czarna i jesion wyniosły. W runie występują bardzo rzadkie na niżu gatunki roślin górskich, np.: trybula lśniąca, liczydło górskie, manna gajowa, wiechlina odległokłosa, skrzyp olbrzymi, storczyk Fuchsa.

Rezerваты przyrody

Rezerwat przyrody „Wielki Las” - uznany Zarządzeniem Ministra Leśnictwa z dnia 19 marca 1953r. (M.P. nr 30/53, poz. 385)

Pomniki przyrody

Pomniki przyrody: Grupa 5 drzew w Sierakowie uznanych za chronione Rozporządzeniem nr 4/96 Wojewody Częstochowskiego z dnia 6 lutego 1996r. (Dz. Urz. Woj. Częst. Nr 2/96 oraz Obwieszczeniem Wojewody Śląskiego z dnia 15 marca 1999r. (Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 8/99, poz. 42), 1 drzewo w Aleksandrówce

Lasy grupy I - ochronne - ustanowione Zarządzeniem MOŚZNiL nr 139 z dnia 11 września 1996 r. w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w Zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Nadleśnictwa Złoty Potok.

Stawy o ustanowionych obrębach hodowlanych, ustanowione Rozporządzeniem nr 27/98 Wojewody Częstochowskiego z dnia 18 grudnia 1998r. (Dz. Urz. Woj. Częst. Nr 25/98, poz. 268), Obwieszczenie Wojewody Śląskiego z dnia 15 marca 1999r. (Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 8/99, poz. 42)

- „Knieja” o powierzchni ewidencyjnej 60,21ha,
- „Stawki” o powierzchni ewidencyjnej 18,40ha,
- „Sygontka” o powierzchni ewidencyjnej 0,70ha,
- „Wiercica” o powierzchni ewidencyjnej 3,0ha.

Gleby wysokich klas bonitacyjnych (IIIa - IIIb klasy bonitacyjnej gruntów ornych, III klasy bonitacyjnej użytków zielonych) oraz gleby organiczne, chronione na podstawie przepisów szczególnych.

Udokumentowane złoża surowców mineralnych - podlegające ochronie na podstawie przepisów szczególnych.

Strefy ochronne cmentarzy - wynikające z przepisów szczególnych.

4.3 SZATA ROŚLINNA, ŚWIAT ZWIERZĘCY

Roślinność

Pod względem przyrodniczym obszar opracowania położony jest w całości w pododdziale Pas Wyżyn Środkowych w Krainie Wyżyna Krakowsko-Wieluńska (W. Szafer 1989). Zbiorowiska roślinne na analizowanym obszarze to zbiorowiska związane przede wszystkim z uprawami rolniczymi. Występują tutaj uprawy zbóż jarych i ozimych, widoczne są również odłogi i ugory. Na terenach użytkowanych rolniczo, roślinom uprawnym towarzyszą zbiorowiska chwastów segetalnych, których skład gatunkowy uzależniony jest głównie od naturalnych warunków siedliska, stosowanych technik upraw i zabiegów agrotechnicznych. Znajdują się również łąki i pastwiska wilgotne z licznymi rowami melioracyjnymi. Wzdłuż rowów pojedyncze krzewy wierzby *Salix* sp. i drzewa liściaste rozmieszczone losowo.

Na obszarach wilgotnych łąk i pastwisk, z elementami zalewowymi. W miejscach o wysokim poziomie wód gruntowych występują mokradła z roślinnością higrofilną z akumulowanymi torfami i mułami. Siedliska te cechują się licznymi mikrosiedliskami mającymi duży wpływ na bioróżnorodność.

Lasy na terenie gminy występują w znacznej części na siedliskach wilgotnych i są reprezentowane przez łęgi, olsy, bory bagienne i grądy. Według danych z ewidencji gruntów powierzchnia lasów i gruntów leśnych oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych wynosi 2288.1715 ha. Wskaźnik lesistości (uwzględniający również zinwentaryzowane lasy, grunty zadrzewione i zakrzewione) dla gminy Przyrów wynosi 34,4 %. Stopień lesistości wykazuje duże zróżnicowanie w poszczególnych obrębach ewidencyjnych. Obręby o najwyższym stopniu lesistości to: Zalesice (68,4 %), Kopaniny (60,5 %), Wola Mokrzaska (56,5 %), a najniższy wskaźnik mają wsie: Przyrów (0,7 %), Aleksandrówka (3,0 %) i Zarębice (7,4 %).

Na siedliskach wtórnych, silnie zmienionych przez człowieka występują zbiorowiska ruderalne, powstałe mimo woli człowieka, jako towarzyszące osadnictwu i szlakom komunikacyjnym.

Fragmentarycznie występują nieużytki, które stopniowo zarastają samoczynnie pojawiającymi się gatunkami takich drzew jak sosna pospolita *Pinus sylvestris* i brzoza brodawkowata *Betula pendula*, lokalnie tworząc zadrzewienia wzbogacające ekosystemy i stanowiące miejsca schronienia zwierząt.

Zwierzęta

Warunki klimatyczne oraz urozmaicone zbiorowiska roślinne zdecydowały o świecie zwierząt występującym na obszarze gminy. Sąsiedztwo kompleksów leśnych sprzyja występowaniu wielu gatunków ssaków. Z ssaków występuje sama, jeleń, dzik, lis, zając, jenot, kuna leśna,

tchórz, borsuk, piżmak, mysz polna i zaroślowa.

W aspekcie rozpatrywania walorów ornitologicznych obszaru z uwagi na zamiar lokalizacji na nim farmy wiatrowej za gatunki kluczowe uznaje się: gatunki wymienione w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, gatunki wymienione w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt, gatunki SPEC (*Species of European Conservation Concern*) w kategoriach 1-3. Zgodnie z opracowaniem *Wstępna ocena wartości ornitologicznej i chiropterologicznej obszaru gminy Przyrów w aspekcie planowanych inwestycji wiatrowych* wśród gatunków kluczowych stwierdzono 14 gatunków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej i 11 gatunków SPEC w kategorii 1 i 2 Występują: - Bąk *Botaurus stellaris*, Łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*, Bielik *Haliaetus albicilla*, Błotniak stawowy *Circus aeruginosus*. Bocian czarny *Ciconia nigra*, Bocian biały *Ciconia ciconia*, Błotniak łąkowy *Circus pygargus*, Błotniak zbożowy *Circus cyaneus*, Derkacz *Crex crex*, Kulik wielki - *Numenius arquata*, Zimorodek *Alcedo atthis*, Dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, Gąsiorek *Lanius collurio*.

Z innych kluczowych gatunków ptaków, które występują jako lęgowe lub prawdopodobnie lęgowe na obszarze planowanej inwestycji lub w jego pobliżu należy wymienić:

- gatunki SPEC 1 Derkacz *Crex crex*, Bielik *Haliaetus albicilla*,
- gatunki SPEC 2 Bocian czarny *Ciconia nigra*, Bocian biały *Ciconia ciconia*, Zimorodek *Alcedo atthis*, Gąsiorek *Lanius collurio*, ortolan *Emberiza hortulana*, Dzięcioł czarny *Dryocopus martius*. Siewka złota *Pluvialis apricar*.

Do obszarów ważnych dla ptaków na obszarze gminy należą:

- stawy hodowlane: Knieja i Stawki - jako miejsca lęgowe m.in. bąka *Botaurus stellaris* i błotniaka stawowego *Circus aeruginosus*,
- zbiornik w Zalesicach: - miejsce zimowania ptaków wodnych; największe zimowisko perkozka *Tachybaptus ruficollis* w powiecie częstochowskim i jedno z większych zimowisk na Śląsku rzeka Wiercica i łąki w jej dolinie na odcinku Wiercica-Aleksandrówka: - korytarz migracyjny w skali lokalnej i ważne miejsca odpoczynku i lęgów ptaków siewkowatych,
- Park Krajobrazowy „Stawki” - siedliska leśne, szczególnie grądy i olsy: - siedliska lęgowe bociana czarnego *Ciconia nigra*, dzięcioła czarnego *Dryocopus martius* i żurawia *Grus grus*. Możliwe stanowisko lęgowe bielika *Haliaetus albicilla*,
- łąki i pastwiska ciągnące się na wschód od linii Przyrów-Zarębice Bolesławów do drogi Koniecpol - Częstochowa - miejsce lęgowe kulika wielkiego *Numenius arquata* (jedyne stanowisko lęgowe w woj. śląskim) i prawdopodobnie błotniaka łąkowego *Circus pygargus*, tutaj też obserwowano parę błotniaka zbożowego *Circus cyaneus*; miejsce corocznego zimowania kilkudziesięciu osobników ptaków szponiastych: myszołowa *Buteo buteo*, myszołowa włochatego *Buteo lagopus* i błotniaka zbożowego.

Chiropterofauna obszaru gminy Przyrów nie była przedmiotem szczegółowych inwentaryzacji a o rozmieszczeniu tej grupy ssaków na tym obszarze praktycznie nie ma danych. Zapewne bardzo ważnym siedliskiem nietoperzy na obszarze gminy Przyrów, głównie w aspekcie ich miejsc rozrodu, jest obszar leśny wchodzący w skład Parku Krajobrazowego „Stawki” z uwagi na występowanie starodrzewiów, głównie liściastych oraz silne uwilgotnienie terenu. Według rozmieszczenia poszczególnych gatunków na obszarze Polski można wnioskować, że gmina Przyrów znajduje się w obszarze występowania takich gatunków jak: Nocek duży *Myotis myotis*, Nocek Bechsteina *Myotis bechsteinii*, Nocek Natterera *Myotis nattereri*, Nocek Brandta *Myotis brandtii*, Nocek wąsatek *Myotis mystacinus*, Nocek rudy *Myotis daubentonii*, Nocek łydkowłosy *Myotis dasycneme*, Mroczek posrebrzany *Vespertilio murinus*, Mroczek późny *Eptesicus serotinus*, Mroczek pozłocisty *Eptesicus niissonii*, Karlik drobny *Pipistrellus pygmeus*, Karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus*, Karlik większy *Pipistrellus nathusii*, Borowiaczek *Nyctalus leisleri*, Borowiec wielki *Nyctalus noctula*, Gacek brunatny *Plecotus auritus*, Gacek szary *Plecotus austriacus*, Mopek *Barbastella barbastellus*.

Szata roślinna oprócz zbiorowisk leśnych związana jest z gruntami ornymi i łąkami. Zbiorowiska seminaturalne i antropogeniczne łąk kośnych charakterystyczne dla użytków zielonych, nie zajmują poza dolinami cieków wodnych większych powierzchni. Łąki świeże użytkowane jako łąki kośne lub kośno – pastwiskowe są najczęściej spotykanym zbiorowiskiem łąkowym. Pod względem florystycznym są to zbiorowiska ubogie. W obrębie terenów produkcji rolnej do najcenniejszych elementów przyrodniczych zaliczyć należy zadrzewienia i zakrzaczenia śródpolne, a także układy zieleni przydrożnej i obudowy biologicznej cieków. Pełnią one istotne funkcje ekologiczne, krajobrazowe i ochronne.

Ekosystemy łąkowe wraz z ekosystemami leśnymi i zadrzewionymi tworzą mozaikę o dużym znaczeniu biocenotycznie – środowiskowym, stanowiąc element urozmaicający krajobraz gminy.

Uzupełnieniem powyższych zespołów roślinności naturalnej jest zieleń urządzona reprezentowana przez: zieleń cmentarną, a także przez szereg szpalerów przydrożnych oraz zadrzewienia śródpolne i przywodne. Duże znaczenie ma także zieleń towarzysząca zabudowie oraz zieleń uprawnych sadów i ogrodów. Przy terenach zabudowanych, jak i w otwartym krajobrazie, pełni ona nie tylko funkcję krajobrazowo – estetyczną, ale także ekologiczną, korzystnie wpływającą na mikroklimat oraz walory użytkowe środowiska rolniczego.

4.4 WODY POWIERZCHNIOWE I WGLĘBNE

Wody powierzchniowe

Gmina Przyrów położona jest w dorzeczu rzeki Warty. W południowo - wschodniej części gminy przebiega główny dział wodny I rzędu. Głównym ciekim gminy jest rzeka Wiercica, będąca prawym dopływem Warty. Źródła oraz górny odcinek rzeki znajdują się na malowniczym terenie Parku Krajobrazowego „Orle Gniazda” i jego otuliny. Wiercica jest niewielkim ciekim (29,8 km). Początek bierze ze źródeł w Złotym Potoku (gmina Janów), przepływa przez Przyrów i Kłomnice. Około 2 km poza granicą powiatu częstochowskiego uchodzi do Warty, której jest prawobrzeżnym dopływem. Rzeka Wiercica w swoim biegu od zbiornika Julianka - Zalesice ma uregulowane koryto z licznymi progami i charakteryzuje się szybkim nurtem. Rzeka Wiercica stanowi podstawę istniejących stawów rybackich w miejscowościach: Zalesice, Sygontka, Knieja i Smyków, na których prowadzi się intensywną gospodarkę rybną. Sieć hydrograficzną uzupełnia zbiornik retencyjny Julianka- Zalesice.

Wody Wiercicy w ujściu do Warty były zadowolającej jakości (III klasa). Wody niezadowolającej jakości wystąpiły w badanym punkcie w Złotym Potoku (2007 r.). O jakości tych wód decydowały barwa i związki azotu. Głównym zagrożeniem dla czystości wód powierzchniowych są ścieki spływające bezpośrednio do tych wód i do gruntu, co wynika z ograniczonego jeszcze dostępu mieszkańców do sieci kanalizacyjnej. Na czystość wód powierzchniowych wpływają również zanieczyszczenia spływające z terenów sąsiednich oraz z pól uprawnych, wynikające ze stosowania nawozów i środków ochrony roślin.

Wody podziemne

Wody podziemne na terenie gminy występują w trzech piętrach wodonośnych - czwartorzędowym, kredowym i jurajskim.

Czwartorzędowe piętro wodonośne stanowią piaszczyste i żwirowe warstwy wodonośne. W dolinach rzecznych i obniżeniach zwierciadło wody gruntowej występuje na ogół dość płytko, przeważnie 0-1 m. p.p.t. Na pozostałym obszarze gdzie miąższość utworów piaszczysto-żwirowych jest zróżnicowana, zwierciadło wody gruntowej kształtuje się na zmiennym poziomie, przeważnie jednak głębiej niż 2,0 m. p.p.t. Potencjalna wydajność studni ujmujących ten poziom wynosi od kilku do **kilkunastu m³/h**.

Kredowe piętro wodonośne występuje w północno-wschodniej części gminy. Wodonośny poziom związany jest z utworami kredy górnej (margle, wapienie, opoki - mastrychu, kampanu i santonu) jest to poziom szczelinowy występujący na głębokości do 20 m. Uzyskiwane wydajności są rzędu od kilku do kilkudziesięciu m³/h.

Jurajskie piętro wodonośne występujące w południowo-zachodniej części gminy tworzą szczelinowate, spękane wapienie i margle. Zasilanie poziomu odbywa się drogą infiltracji wód atmosferycznych poprzez warstwy czwartorzędowe lub bezpośrednio w strefie wychodni utworów górnourajskich. **Wody charakteryzują się bardzo dobrą jakością. Najczęściej należą do 1 klasy jakości wód.**

Poziomy: górnokredowy i górnourajski spełniają kryteria Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP 408 i GZWP 326).

Na terenie gminy nie prowadzi się badań jakości wód podziemnych. Najbliżej obszaru opracowania są prowadzone badania w ramach monitoringu regionalnego w punkcie pomiarowym Olsztyn Lipówka (J322/R) w gminie Olsztyn oraz Srocko ((J320/R) w gminie Mstów. Użytkowy poziom wodonośny jury górnej charakteryzował się wodami II klasy - wody dobrej jakości. Natomiast dla zbiornika kredy górnej jakość wód jest badana w punkcie pomiarowym Mełchów (K101/R) w gminie Lelów. Użytkowy poziom wodonośny tego zbiornika charakteryzował się wodami III klasy - wody zadowolającej jakości. O klasie wód

zadecydowała zawartość azotynów i fosforanów.

Dla GZWP 326 i 408 zostały wskazane granice projektowanego obszaru ochronnego. Projektowane obszary ochronne zbiorników wód podziemnych planowane są do ustanowienia w trybie ustawy Prawo wodne, w zależności od zapisów planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy. Dla ustanowionych obszarów ochronnych GZWP będą obowiązywać zakazy i ograniczenia określone w przepisach odrębnych.

Dla obszarów, na których ustanowiono strefy ochrony ujęć wód, należy uwzględniać obowiązujące zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych dotyczących ochrony wód. Na wszystkich terenach województwa wskazanych w planach gospodarowania wodami na obszarze dorzecza i planach przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze dorzecza należy uwzględnić ustalenia tych dokumentów.

4.5 POWIETRZE

W granicach gminy nie jest prowadzony monitoring powietrza. Jakość powietrza i zmiany w tym zakresie mogą być oceniane na zasadzie porównawczej, przy wykorzystaniu badań prowadzonych na obszarze powiatu kłobuckiego i przy drogach o podobnym natężeniu ruchu, jak drogi przebiegające przez teren gminy. Generalnie, ten rejon województwa śląskiego charakteryzuje się dobrą jakością powietrza; nie notuje się przekroczeń dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu, a często poziom ten jest poniżej dopuszczalnych wartości dla miejscowości uzdrowiskowych. Wykonane w ostatnich latach badania wskazały na stosunkowo dobry stan powietrza – poniżej normy kształtują się stężenie tlenu węgla, dwutlenku azotu (ok.20-40% normy) i dwutlenku siarki (ok.30-50% normy).

4.6 BUDOWA GEOLOGICZNA, KOPALINY, POWIERZCHNIA ZIEMI, GLEB

Budowa geologiczna

Pod względem geologicznym obszar opracowania położony jest na pograniczu Monokliny Śląsko-Krakowskiej zabudowanej z utworów triasu oraz jury i Niecki Włoszczowskiej, wypełnionej osadami kredy. Obszar gminy budują w kolejności stratygraficznej utwory jury, kredy i czwartorzędu. Południowo-zachodnią część gminy należącą do Monokliny Śląsko-Krakowskiej budują utwory jury górnej głównie wapienie, margle, łupki margliste, z których zbudowane są kopulaste wzgórza przykryte cienką pokrywą osadów czwartorzędowych. W północno-wschodniej części gminy (Niecka Włoszczowska) występują utwory kredowe zalegające na utworach jury górnej.

Utwory czwartorzędowe zalegają bezpośrednio na utworach kredy i jury. Cechuje je zmienna miąższość spowodowana nierównościami podłoża. Plejstocen reprezentują: piaski, żwiry, ropy, głązy polodowcowe, piaski rzeczne. Holocen reprezentują mady występujące w dolinie rzeki Wiercicy oraz piaski eoliczne w wydmach.

Litologia skał mezozoicznych oraz czwartorzędu ma wpływ na możliwości użytkowania i zagospodarowania powierzchni terenu, decyduje o warunkach geologiczno - inżynierskich i przydatności rolniczej

Surowce mineralne

Surowce naturalne reprezentowane są w postaci nie eksploatowanych zasobów piasków budowlanych i formierskich.

Gleby

Na terenie gminy występują gleby wytworzone z utworów czwartorzędowych oraz powstałe ze skał wieku kredowego i jurajskiego - margli i wapieni. Pod względem typologicznym gleby zaliczono do następujących typów: gleby pseudobielicowe i brunatne, czarne ziemie, gleby hydrogeniczne i rędziny.

Najlepsze grunty orne na terenie gminy Przyrów - klasy II jest 8.8043 ha (0,30 % ogólnej powierzchni gruntów ornych) i występują tylko w obrębie Zarębice, gruntów klasy IiA jest 153.7979 ha (5,29 % ogólnej powierzchni gruntów ornych), gruntów klasy IIIb jest 189.4923 ha (6,52 % ogólnej powierzchni gruntów ornych), gruntów klasy IVa - 377.8568 ha (12,99 % ogólnej powierzchni gruntów ornych), gruntów klasy IVb jest 614.3419 ha (21,12 % ogólnej powierzchni gruntów ornych). Największą powierzchnię 38,35 % ogólnej powierzchni gruntów ornych stanowią grunty orne klasy V Gruntów klasy VI jest 433.6906 ha (14,91 % ogólnej powierzchni gruntów ornych), a grunty klasy VIz zajmują powierzchnię 15,2046 ha

(0,52 % ogólnej powierzchni gruntów ornych).

Wśród użytków zielonych najwięcej bo 48,35 % ogólnej powierzchni użytków zielonych stanowią grunty klasy III,

Waloryzację jakości gleb wykonano na podstawie metody punktowej, opracowanej przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, według której określonej klasie bonitacyjnej odpowiada określona ilość punktów. Najwięcej punktów przypisane mają klasy gleb najlepszych, najmniej grunty najłabsze. Dla całej gminy średni wskaźnik wynosi 42,69 pkt. Najwyższą ocenę punktową według tej metody uzyskały obręby: Zarębnice (55,22 pkt), Kopaniny (52,27 pkt), Stanisławów (48,22 pkt) i Przyrów (47,89 pkt).

Średnią ocenę punktową w przedziale od 30 pkt.- 40 pkt uzyskały obręby: Aleksandrówka, Knieja, Staropole, Sygontka, Wiercica, Wola Mokrzeńska i Zalesice.

Niska jakość gleb występuje w obrębach: Julianka (25,08 pkt.), Sieraków (26,72 pkt), Bolesławów (27,07pkt) i Smyków (29,24 pkt).

W rejonie opracowania skażenie gleb metalami ciężkimi jest niewielkie. Zawartość ołowiu w glebie mieści się w przedziale 25 - 50 mg/kg, kadmu 0,5 - 1,2 mg/kg, cynku 20 - 125 mg/kg. W odniesieniu do wartości dopuszczalnych, określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9.09.2002 r. w sprawie standardów jakości gleb oraz standardów jakości ziemi, stwierdza się, że wymagane standardy (norma dla grupy B) są spełnione. Na przeważającej części obszaru są spełnione również standardy dla terenów grupy A.

4.7 KRAJOBRAZ

Gmina Przyrów charakteryzuje się wysokimi walorami środowiska przyrodniczego, której system przyrodniczy tworzony jest przez przestrzenny układ form przyrodniczych, na który składają się:

- dolina rzeki Wiecicy wraz z kompleksami leśnymi w jej sąsiedztwie - obszar ten obejmuje tereny wilgotne i podmokłe, łąki, szuwały turzycowiska, zarośla wierzbowe oraz skupiska wierzbowe; teren ten jest miejscem rozrodu wielu gatunków płazów oraz miejscem gniazdowania wielu gatunków ptaków,
- duże kompleksy leśne będące fragmentem parku krajobrazowego wraz z otuliną zawierającą łąki mające w większości charakter polan śródleśnych,
- występowanie lasów cennych pod względem przyrodniczym, stanowiących fragmenty rodzimej przyrody,
- występowanie gleb o wysokiej wartości dla produkcji rolnej,
- występowanie surowców mineralnych,
- stawy hodowlane oraz mniejsze ciek wodne wpływające do Wiercicy,
- przydrożne aleje drzew,
- rezerwat przyrody.

Analiza przestrzenna układu ekologicznego gminy wykazuje istnienie korytarzy ekologicznych – terenów stanowiących połączenie cennych przyrodniczo ekosystemów. Główną funkcją korytarzy ekologicznych jest zapewnienie ciągłości przestrzennej dla sąsiednich ekosystemów, zapobieganie ich izolacji, sprzyjanie migracji flory i fauny, wzmocnienie naturalnej odporności układu i magazynowanie najwartościowszych gatunków.

Przedmiotem ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego są ukształtowane historycznie, znajdujące się na terenie gminy, zachowane układy, elementy struktury przestrzennej, jak również pojedyncze obiekty lub ich zespoły, o wyjątkowych walorach zabytkowych. Na tak cenną, w skali lokalnej, tożsamość dziedzictwa kulturowego składają się obiekty zarówno wpisane do rejestru zabytków Śląskiego Konserwatora Zabytków, jak i elementy nieobjęte oficjalnie ochroną, które, ze względu na swoją wartość historyczno - kulturową, stanowić powinny przedmiot zainteresowania działań ochronnych.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, ochrona zabytków rozumiana jest, m.in., jako zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych, umożliwiających ich trwałe zachowanie oraz zagospodarowanie, a także utrzymanie w dobrej kondycji technicznej. Do zadań organów administracji publicznej należy również opieka nad zabytkami, zapewniająca warunki do prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich, jak również popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytkach oraz ich znaczeniu dla historii i kultury.

Zabytki architektury i budownictwa występują na terenie całej gminy. Są to: kościoły, budynki mieszkalne i gospodarcze, układ urbanistyczny wsi.

Wszelka działalność inwestycyjna i związana z naruszeniem gruntów na terenach chronionych musi być dokonana pod nadzorem konserwatorskim. W przypadku stwierdzenia reliktyw archeologicznych prace powinny być wstrzymane a teren poddany badaniom archeologicznym. Ich wyniki powinny decydować o możliwości kontynuowania prac, ewentualnie o ich zaniechaniu i zmianie przeznaczenia terenu, bądź całkowitym przebadaniu obiektu archeologicznego.

4.8 KLIMAT

Umiarkowaną strefę klimatyczną i środkowopolski region klimatyczny, w których położony jest przedmiotowy teren, charakteryzują częste i szybkie napływy i przemieszczanie się aktywnych układów barycznych, powodujących ścieranie się mas powietrza oceanicznego i kontynentalnego, w wyniku czego klimat odznacza się dużą zmiennością pogody. Obszar gminy został zaliczony do Częstochowsko - Kieleckiej dzielnicy klimatycznej (R. Gumiński).

Klimat gminy Przyrów charakteryzują następujące elementy:

- średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7,5 - 8,0 O,
- Najcieplejszym miesiącem roku jest lipiec +18,0 -18,50, najchłodniejszy ym styczeń -30,
- średnioroczna amplituda temperatury powietrza 20 do 210,
- średnie roczne sumy opadów atmosferycznych wynoszą 650 - 700 mm. Najwięcej opadów otrzymuje letnia pora roku z maximum w lipcu, a najmniej zimą z minimum w styczniu i lutym.
- okres wegetacyjny z temperaturą powyżej +5°trwa 210-220 dni,
- liczba dni z pokrywą śnieżną średnio wynosi 80 dni,
- dni z przymrozkami notuje się przeciętnie nieco powyżej 100, a z mrozem 50,
- największa wilgotność względna występuje w chłodnej połowie roku z największą średnią miesięczną w grudniu i listopadzie, najniższa natomiast występuje w maju i czerwcu,
- największe zachmurzenie przypada na miesiące: listopad, grudzień i luty, najmniejsze zaś na miesiące: styczeń, wrzesień, październik,
- dominują wiatry zachodnie z udziałem wiatrów południowo-zachodnich w chłodnej porze roku i północno-zachodnich w ciepłej porze roku.

Warunki topoklimatyczne na przedmiotowym terenie są zróżnicowane. Mniej korzystne występują na terenach niżej położonych, przy płytko zalegających wodach gruntowych, głównie w dolinie rzeki. Wiercicy' Przejawiają się częstszym niż gdzie indziej występowaniem przymrozków, mgieł, utrzymywana się podwyższonej wilgotności powietrza co sprzyja gromadzeniu się zanieczyszczeń w wilgotnym powietrzu. Większość obszaru gminy charakteryzuje się obojętymi warunkami solarnymi (brak stoków o znacznym nachyleniu) oraz przeciętnymi warunkami przewietrzania, które uwarunkowane są ukształtowaniem i pokryciem terenu. Korzystne warunki topoklimatyczne występują w obrębie wzniesień i stokach o ekspozycji południowej.

4.9 ZABYTKI

Wszelka działalność inwestycyjna i związana z naruszeniem gruntów na terenach chronionych musi być dokonana pod nadzorem konserwatorskim. W przypadku stwierdzenia reliktyw archeologicznych prace powinny być wstrzymane a teren poddany badaniom archeologicznym. Ich wyniki powinny decydować o możliwości kontynuowania prac, ewentualnie o ich zaniechaniu i zmianie przeznaczenia terenu, bądź całkowitym przebadaniu obiektu archeologicznego.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków

LP.	ADRES	OBIEKT	NUMER REJESTRU ZABYTKÓW
1	Przyrów	Układ urbanistyczny Przyrowa	A/41
2	Aleksandrowka	Klasztor	A/26
3	Przyrów	Cmentarz grzebalny rzymsko - katolicki	A/430
4	Przyrów	Kościół pw. Św. Mikołaja	A/41
5	Wiercica	Młyn wodny	A/334/11

Obiekty wskazane do ujęcia w Gminnej Ewidencji Zabytków

Aleksandrówka

- kapliczka przydrożna (na granicy z Przyrowem)

Bolesławów

- kapliczka murowana

Julianka

- budynek dworca kolejowego
- wieża ciśnień
- leśniczówka

Knieja

- młyn wodny
- kapliczka murowana

Kopaniny

- domy drewniane nr: 14 i 20

Przyrów

- kościół parafialny pw. św. Doroty
- kapliczka przy drodze do Kniei
- kapliczka murowana
- młyn wodny
- dom drewniany ul. Cmentarna 26
- dom ul. Częstochowska 4
- dom drewniany ul. Częstochowska 26
- dom ul. Rynek 4/5 i 10
- dom drewniany ul. Szkolna 37
- dom ul. Św, Mikołaja 16
- dom drewniany ul. Św. Anny 2
- dom drewniany ul. Św. Anny 32
- cmentarz żydowski

Stanisławów

- kapliczka murowana

Stawki

- leśniczówka

Staropole

- domy drewniane nr 33 i 34

Sygontka

- dom ul. Kościelna 9
- dom drewniany ul. Kościelna 29

Wola Mokrzeska

- kapliczka murowana

Wiercica

- młyn wodny, drewniany
- dom drewniany „młynarzówka”

Zalesice

- młyn murowany
- dom drewniany (przy młynie)

Zarębice

- kapliczka przydrożna (na granicy z miejscowością Stanisławów)
- chałupy drewniane nr: 121, 124, 125
- park podworski
- spichlerz murowany
- budynek gospodarczy i podworski.

Na terenie opracowania występują ustalone miejsca stanowisk archeologicznych oraz miejsca ich zgrupowań. Najliczniej występują w obrębie Przyrów, Zarębice i Wiercica.

Ewidencja stanowisk archeologicznych w gminie Przyrów wg. kart ewidencyjnych stanowiska archeologicznych (KESA) wg. tekstu studium.

4.10 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA OBSZARÓW OBJĘTYCH PROJEKTEM STUDIUM

Projekt studium obejmuje obszar w granicach administracyjnych gminy, jednak wyłącznie w

zakresie dostosowania do obowiązujących uwarunkowań i przepisów. Jednak zmiana kierunków zagospodarowania przestrzennego dotyczy głównie 17 obszarów, dla który następuje zmiana kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Analiza istniejącego stanu środowiska obszarów objętych projektem studium pozwala na stwierdzenie, że środowisko przyrodnicze obszarów objętych sprzyja realizacji ustaleń.

	elementy środowiska	ocena istniejącego stanu środowiska obszarów objętych projektem studium
1	różnorodność biologiczna	obszary objęte projektem stanowią tereny rolnicze; nie są obszarami mającymi znaczenie dla funkcjonowania środowiska, nie są to tereny podmokłe, stanowiące korytarze ekologiczne, ze względu na ich położenie w stosunku do terenów cennych przyrodniczo lub ze względu na istniejące ciek wodne
2	obszary i obiekty o wartościach przyrodniczych	w granicach obszarów objętych zmianą studium nie występują obszary i obiekty chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody
3	szata roślinna	w granicach obszarów objętych zmianą studium nie występują rośliny lub siedliska wymagające ochrony
4	świat zwierzęcy	parametry dopuszczalnej zabudowy jak i jej rodzaj nie mają negatywnego wpływu na możliwość migracji ptaków
5	wody powierzchniowe	Projekt studium nie dotyczy terenów związanych z rzeką, ciekami lub rowami; usytuowanie tych obszarów w stosunku do rowów, cieków, rzek i zbiorników wyłącza możliwość wzajemnego negatywnego oddziaływania
6	wody podziemne	położone w granicach obszaru zasilania GZWP 326 – GZWP 408 – stosunkowo dobrze chronionymi przed zanieczyszczeniami (budowa geologiczna tych obszarów – występowanie warstw nieprzepuszczalnych) – brak oddziaływania
7	kopaliny, gleby	w granicach obszarów objętych studium nie występują udokumentowane złoża kopalin; w granicach obszarów objętych projektem studium nie występują gleby I - III klasy bonitacyjnej
8	krajobraz	obszary objęte projektem studium nie wyróżniają się ze względu na występujące walory krajobrazowe
9	klimat	obszary objęte projektem są położone poza obszarami występowania niekorzystnych zjawisk klimatycznych oraz poza obszarami, których zabudowa może wpłynąć na istniejący klimat
10	zabytki	obszary są położone poza w granicami wyznaczonych stref ochrony konserwatorskiej; ich wprowadzenie do studium nie wprowadza niekorzystnego oddziaływania na obszary chronione

5. CHARAKTERYSTYKA ISTNIEJĄCYCH NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

W granicach gminy do istniejących negatywnych oddziaływań na środowisko należy zaliczyć występowanie:

- 1) przekroczenie poziomów zanieczyszczeń niektórych cieków naturalnych oraz spowodowanych:
 - a) występowaniem nieszczelnych szamb (oddziaływania długoterminowe, stałe, lokalne, zauważalne),
 - b) niekontrolowanym odprowadzaniem nieoczyszczonych ścieków do gruntu i do cieków wodnych (oddziaływania chwilowe, miejscowe, zauważalne),
 - c) działalnością rolniczą i produkcyjną (oddziaływania chwilowe, miejscowe, zauważalne);
- 2) ponadnormatywnego zanieczyszczenia powietrza spowodowanego:
 - a) ruchem komunikacyjnym, w tym ruchem tranzytowym (możliwość występowania chwilowo i miejscowo ponadnormatywnej emisji tlenu azotu, niemetanowych lotnych związków organicznych, tlenu węgla oraz pyłów;

- oddziaływanie nieznaczne, bezpośrednie),
- b) spalaniem w kotłowniach i paleniskach indywidualnych oraz kotłowniach lokalnych: węgla i paliw niskiej jakości w celach grzewczych a także różnego rodzaju odpadów (możliwość występowania okresowo i lokalnie przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń wskutek tzw. emisji niskiej: tlenu i dwutlenku węgla, pyłów, dwutlenku siarki, kadmu, ołowiu, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, niemetanowych lotnych związków organicznych oraz dioksyn i furanów; oddziaływanie zauważalne, bezpośrednie),
 - c) funkcjonowaniem zakładów produkcyjnych i rzemieślniczych – dotyczy przypadków nie przestrzegania przepisów z zakresu ochrony środowiska i reżimów technologicznych, stosowania opału niskiej jakości lub przestarzałych systemów grzewczych, spalania odpadów - (notowane są okresowo i miejscowo przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń; oddziaływanie zauważalne, bezpośrednie);
- 3) terenów o ponadnormatywnym hałasie, spowodowanym:
- a) ruchem pojazdów samochodowych (chwilowo lub okresowo i miejscowo notowane są przekroczenia progowych poziomów hałasu wzdłuż dróg o występującym ruchu tranzytowym, w tym pojazdów ciężkich, szczególnie przy złym stanie nawierzchni drogi; oddziaływanie zauważalne, bezpośrednie),
 - c) prowadzeniem działalności produkcyjnej i wydobywczej lub rolniczej (chwilowo i miejscowo; oddziaływanie nieznaczne, bezpośrednie);
- 4) obszarów o ponadnormatywnym promieniowaniu elektromagnetycznym, spowodowanym liniami elektroenergetycznymi i telefonią komórkową (oddziaływanie długoterminowe, stałe, miejscowe, nieznaczne, bezpośrednie).

Na obszarze gminy nie ustalono obszarów ograniczonego użytkowania, brak jest też:

- a) zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,
- b) instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska,
- c) terenów naturalnych zagrożeń geologicznych i terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych.

Wśród analizowanych terenów objętych projektowanym studium występują obszary położone - w całości lub w części – w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, podmokłych, w tym z występowaniem miejscowo gleb pochodzenia organicznego. Obowiązujące przepisy nie wykluczają możliwości zabudowy terenów tego rodzaju (poza terenami szczególnego zagrożenia powodzią – pod pewnymi wyjątkami) - ich zagospodarowanie może wiązać się z określonymi utrudnieniami. Uwzględnienie tych ograniczeń jest wymagane na etapie sporządzania projektu budowlanego i realizacji inwestycji - może się to wiązać ze znaczącym wzrostem kosztów inwestycji związanych z koniecznością zastosowania odpowiednich rozwiązań konstrukcyjnych czy też wykonaniem odpowiednich zabezpieczeń. Studium nie może wykluczać z założenia możliwości zabudowy tych terenów, gdyż to do decyzji właściciela nieruchomości lub inwestora należy decyzja, czy tego rodzaju teren zabudowywać, a do osób sporządzających projekt i realizujących budynek będzie należało jego wykonanie zgodnie ze sztuką budowlaną i w sposób zabezpieczający ludzi przed mogącymi wystąpić uciążliwościami. Przeprowadzona analiza wykazała, że ze względu na występujące uwarunkowania hydrogeologiczne poszczególnych obszarów, położenie w stosunku do cieków wodnych a także powierzchnię obszarów dopuszczonych do zabudowy, ich przekształcenie nie wpłynie negatywnie na funkcjonowanie środowiska; ponadto w projekcie studium w sposób maksymalny wyłączono z zabudowy te tereny, pozostawiając je w rolniczym użytkowaniu; dla pozostałych obszarów lub ich części obowiązują wprowadzone w ustaleniach studium odpowiednie ustalenia dotyczące sposobu zagospodarowania obszarów podmokłych, zmeliorowanych lub miejsc występowania gleb organicznych.

Pozostałe istniejące negatywne oddziaływania na środowisko.

Dewastacja, degradacja gleb i krajobrazu.

Degradacja powierzchni ziemi na terenie gminy powodowana jest zarówno przez czynniki naturalne (wiatr, woda), jak również i czynniki antropogeniczne, w szczególności:

- przekształcanie powierzchni ziemi i krajobrazu lokalnego w wyniku powierzchniowej eksploatacji złóż surowców mineralnych, niwelacji terenu w związku z posadowieniem obiektów kubaturowych (budowlanych), realizacji zbiorników wodnych oraz elementów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
- zmiany stosunków wodnych (melioracje, leje depresji),
- zanieczyszczenie gleb
- zmiany sposobu użytkowania gruntów rolnych i leśnych w wyniku przekazywania ich na cele nie związane z gospodarką rolną,
- nieuporządkowana gospodarka ściekowa, umożliwiająca gromadzenie na większości obszaru gminy ścieków w lokalnych zbiornikach bezodpływowych – szambach.

Złoża surowców mineralnych.

Potencjalne źródło zagrożenia dla środowiska mogą stanowić również udokumentowane złoża surowców mineralnych w przypadku uruchomienia ich eksploatacji.

Degradacja powierzchni terenu gminy wiąże się z prowadzoną w przeszłości eksploatacją kopalni.

Czynnikami powodującymi degradację powierzchni glebowej jest również zanieczyszczenie ich metalami ciężkimi, których głównym źródłem są: emisje zanieczyszczeń pochodzące z obiektów produkcyjnych i niskich źródeł spalania, szlaki komunikacji zwłaszcza samochodowej oraz opady atmosferyczne zawierające związki kwasotwórcze oraz metali. Niekorzystny wpływ na środowisko glebowe mogą mieć również obiekty zajmujące się magazynowaniem i dystrybucją produktów ropopochodnych w przypadku ich awarii.

Zagrożenia powodziowe.

Na terenie gminy występuje zagrożenie powodziowe w obrębie doliny Wiercicy. Występują: obszary szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 9 ust. 1 pkt 6c) lit. „a” ustawy Prawo wodne, tj. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$), obszary szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 9 ust. 1 pkt 6c) lit. „b” ustawy Prawo wodne, tj. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$), obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$),

W strefie tej znajdują się ekstensywnie użytkowane łąki. Na niewielkim fragmencie znajduje się teren przeznaczony pod zabudowę w studium z 2013 r.. Zabudowa ta będzie możliwa wyłącznie po spełnieniu warunków określonych przez właściwego dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej.

6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO STUDIUM, W TYM OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Środowisko przyrodnicze na obszarze gminy uległo stosunkowo niewielkim przekształceniom. Dominują w nim elementy o charakterze naturalnym – lasy oraz tereny przekształcone w kierunku rolnym nie wywołujące uciążliwych i nieodwracalnych skutków.

Obszary leśne i rolne zajmują ponad 90% powierzchni gminy.

Teren gminy cechuje się dobrym stanem środowiska, w tym należy wyróżnić:

- a) stosunkowo duże zróżnicowanie środowiska biologicznego,
- b) generalnie brak występowania zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt, roślin,
- c) dobre warunki klimatyczne,
- d) stosunkowo dobre wskaźniki jakości powietrza,
- e) generalnie niski poziom hałasu.

Teren gminy nie wyróżnia się ze względu na istniejące zasoby naturalne, krajobraz, stan

powierzchni ziemi.

Środowisko przyrodnicze wykazuje też stosunkowo duże zdolności do regeneracji. Sprzyja temu przede wszystkim duża lesistość i dobre warunki klimatyczne.

Najbardziej narażone na degradację są tereny silnie zurbanizowane, nieskanalizowane, z występującą tzw. niską emisją oraz tereny położone wzdłuż dróg komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu.

Projektowane ustalenia studium będą służyć ochronie tych terenów.

Do pozostałych terenów cennych przyrodniczo, wymagających ochrony i wprowadzenia odpowiednich zapisów w dokumentach planistycznych gminy (studium, planach miejscowych) należy zaliczyć:

- a) doliny rzek i cieków wodnych z towarzyszącymi łąkami i pastwiskami, terenów podmokłych lub zagrożonych powodzią i podtopieniami, stanowiących korytarze ekologiczne,
- b) tereny leśne,
- c) istniejące zadrzewienia śródpolne,
- d) niektóre tereny rolne obejmujące: gleby wysokich klas bonitacyjnych, gleby pochodzenia organicznego, łąki i pastwiska.

Powyżej wymienione obiekty i obszary mogą być narażone na różnego rodzaju zanieczyszczenia lub niekorzystne przekształcenia. Brak jest możliwości wprowadzenia w sposób automatyczny zakazu zabudowy tych terenów – tego rodzaju zakaz ograniczający wykonywanie prawa własności musi być w sposób szczególny uzasadniony. W projekcie w sposób szczegółowy przeprowadzono tego rodzaju analizę, uwzględniając naczelną zasadę zrównoważonego rozwoju gminy - projektowany sposób ochrony tych terenów został omówiony w powyższym pkt 5.

Ponadto, do podstawowych istniejących problemów ochrony środowiska, wymagających uwzględnienia w sporządzonym projekcie studium należy:

- a) stan wód powierzchniowych i wód podziemnych oraz możliwość pogorszenia ich stanu wskutek braku skanalizowania większości terenów zabudowanych,
- b) występowanie terenów o obniżonej jakości powietrza, z występującą tzw. niską emisją oraz terenów położonych wzdłuż dróg komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu,
- c) zapewnienie możliwości migracji zwierząt i funkcjonowania korytarzy ekologicznych.

7. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO A TAKŻE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

W granicach gminy nie występują obszary NATURA 2000.

Zakres wprowadzonych projektem studium zmian nie daje żadnych podstaw do obaw, aby znaczące oddziaływania na środowisko spowodowane w wyniku ich realizacji mogło mieć jakikolwiek wpływ na:

- cele i przedmiot ochrony sąsiadujących obszarów NATURA 2000, a także na ich integralność,
- możliwość migracji zwierząt i funkcjonowanie korytarzy ekologicznych, w tym korytarzy migracji ptaków oraz ssaków kopytnych i drapieżnych, a także krajowego korytarza spójności obszarów chronionych.

Wyznaczono tereny dla elektrowni fotowoltaicznych oraz tereny dla lokalizacji zabudowy - obszar stanowi niewielki procent terenów budowlanych, ale może potencjalnie wiązać się z powstaniem emisji zanieczyszczeń, wynikających z realizacji i eksploatacji inwestycji, a także zwiększenia ruchu komunikacyjnego, w tym szczególnie może powodować:

- 1) powstawanie ścieków: komunalnych (mieszanie ścieków bytowych i wód opadowych) oraz przemysłowych (ścieków poprodukcyjnych lub ścieków z zanieczyszczonych powierzchni); skala oddziaływania jest uzależniona od sposobu gromadzenia, odprowadzenia i oczyszczenia ścieków oraz od sposobu postępowania z wodami opadowymi; podstawowym zagrożeniem zanieczyszczenia środowiska jest funkcjonowanie nieuszczelnionych zbiorników do okresowego gromadzenia nieczystości ciekłych

oraz zrzut nieoczyszczonych ścieków do gruntu lub wód powierzchniowych (możliwość zanieczyszczenia bakteriami, związkami azotu, fosforanami, ropopochodnymi i innymi substancjami chemicznymi); istotne jest właściwe postępowanie ze ściekami przemysłowymi (ich ujęcie i wstępne podczyszczanie do poziomu określonego w przepisach odrębnych); istotne jest właściwe postępowanie z odchodami zwierzęcymi, w tym szczególnie prawidłowe postępowanie z gnojówką i odpowiednie nawożenie gruntów rolnych; biorąc pod uwagę zakres zmian, przy przestrzeganiu przepisów regulujących sposób postępowania ze ściekami i sprawnym funkcjonowaniu oczyszczalni (gminnych, przydomowych) oddziaływanie to może być nieznaczne i nie spowoduje znaczących zmian w stosunku do oddziaływań występujących na skutek realizacji planów miejscowych zgodnych ze studium z 2013 r.;

2) wytwarzanie odpadów; wytwarzane odpady będą zaliczone zasadniczo do grupy odpadów komunalnych; w związku z prowadzoną działalnością będą powstawały odpady poprodukcyjne; w związku z realizacją inwestycji istnieje możliwość powstawania odpadów remontowo-budowlanych; należy liczyć się z możliwością powstania odpadów z grupy niebezpiecznych; skala oddziaływania uzależniona jest od zasad prowadzenia gospodarki odpadami na terenie gminy (odpowiednia zbiórka odpadów, wprowadzenie segregacji odpadów), od rodzaju prowadzonej działalności i stosowanej technologii (kategorii i ilości wytwarzanych odpadów, od wielkości odpadów poddanych odzyskowi lub unieszkodliwieniu) oraz od właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi (selektywna zbiórka i wywóz przez wyspecjalizowane firmy); biorąc pod uwagę zakres zmian, przy przestrzeganiu przepisów regulujących sposób postępowania z odpadami oddziaływanie to może być nieznaczne i nie spowoduje zmian w stosunku do oddziaływań występujących na skutek realizacji planów miejscowych zgodnych ze studium z 2013 r.;

3) emitowaniem hałasu i drgań związanych z: realizacją inwestycji, z prowadzoną działalnością (produkcyjną, usługową i rolniczą) oraz z ruchem pojazdów samochodowych; skala oddziaływania uzależniona jest m.in. od: sposobu realizacji inwestycji, od spełnienia przez stosowane maszyny i urządzenia wymagań dotyczących emitowanego hałasu wynikających z przepisów odrębnych, od sposobu prowadzenia działalności (stosowania odpowiednich urządzeń i zabezpieczeń przed hałasem i drganiami, w tym prowadzenie procesów uciążliwych w pomieszczeniach zamkniętych), od natężenia ruchu komunikacyjnego, od jakości pojazdów samochodowych i jakości dróg; istotne w skali oddziaływania hałasem jest ukształtowanie terenu i pokrycie terenu roślinnością; podstawowe znaczenie dla zmniejszenia hałasu ma przestrzeganie przepisów określających dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, z uwzględnieniem rodzaju zabudowy i pory dnia; biorąc pod uwagę zakres zmian, skala oddziaływania w tym zakresie może być nieznaczna, nie przekraczająca wielkości dopuszczalnych przepisami odrębnymi; nie przewiduje się kumulacji oddziaływań powodowanych przez planowane i istniejące zagospodarowanie terenów; nie przewiduje się zmian w stosunku do oddziaływań występujących na skutek realizacji planów miejscowych zgodnych ze studium z 2013 r.;

4) emisję pyłów i gazów do powietrza wynikającą z ogrzewania budynków i funkcjonowania kotłowni (emisja dwutlenku siarki, tlenków azotu, tlenku i dwutlenku węgla, bezno(a)pirenu, dioksyn, furanów oraz pyłu); skala oddziaływania uzależniona jest od rodzaju stosowanego paliwa, ilości spalanej paliwa (zależność od parametrów energetycznych budynków i uwarunkowań klimatycznych) i jakości urządzeń grzewczych; skala oddziaływania zależna jest również od koncentracji zabudowy i przewietrzania (problem niskiej emisji występuje zazwyczaj w zwartej zabudowie, z przewagą zabudowy w złym stanie technicznym); biorąc pod uwagę zakres zmian, skala oddziaływania w tym zakresie może być nieznaczna, nie przekraczająca wielkości dopuszczalnych przepisami odrębnymi; nie przewiduje się kumulacji oddziaływań powodowanych przez planowane i istniejące zagospodarowanie terenów; nie przewiduje się zmian w stosunku do oddziaływań występujących na skutek realizacji planów miejscowych zgodnych ze studium z 2013 r.;

7) zajęciem terenu pod elektrownie fotowoltaiczne – mogących powodować: naruszenie pokrywy glebowej, przekształcenie naturalnej rzeźby terenu, możliwość naruszenia

stosunków wodnych; skala oddziaływania jest uzależniona od sposobu realizacji inwestycji, w tym dostosowania lokalizacji inwestycji do występujących warunków hydrogeologicznych oraz od minimalizowania powierzchni terenów utwardzonych; biorąc pod uwagę zakres zmian, skala oddziaływania w tym zakresie może być nieznaczna; nie przewiduje się zmian w stosunku do oddziaływań występujących na skutek realizacji planów miejscowych zgodnych ze studium z 2013 r.;

Określone powyżej oddziaływania mogą powstać w związku z realizacją dokonanych zmian w obowiązującym studium; skala tych oddziaływań jest uzależniona nie tylko od rodzaju i skali wprowadzonych zmian lecz również od ustaleń wprowadzonych w projekcie studium. Przy sporządzonych prawidłowo zapisach planów miejscowych realizowanych na podstawie niniejszego studium i przy założeniu, że będą one przestrzegane przy realizacji tych zmian, wystąpienie znaczącego oddziaływania na środowisko może wystąpić jedynie w niektórych przypadkach, zakres tego oddziaływania może być nieznaczny, mieścić się w granicach dopuszczonych przepisami odrębnymi wielkościami; może również nastąpić zmniejszenie dotychczasowych istniejących i możliwych do wystąpienia uciążliwości.

Analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań zanieczyszczeniami na elementy środowiska wynikających z ustaleń projektu studium (uwaga – pominięto ocenę tych elementów środowiska, na które brak jest oddziaływania, oddziaływanie jest neutralne lub jest nieistotne).

Analiza ustaleń sporządzonego projektu studium pozwala na stwierdzenie, że przy ich przestrzeganiu a także przestrzeganiu przepisów z zakresu ochrony środowiska, nie wystąpi znaczące oddziaływanie na środowisko, a występujące oddziaływania będą nieznaczne i będą się mieściły w granicach dopuszczonych przepisami odrębnymi wielkościami.

8. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM WYNIKAJĄCYM Z REALIZACJI PROJEKTOWANEGO STUDIUM

Jak wynika z analiz przeprowadzonych w prognozie, nowe ustalenia oraz dokonane zmiany w obowiązującym studium w większości stanowią niewielkie uzupełnienia terenów dopuszczonych do zabudowy przy istniejących drogach lub jest to naniesienie funkcji istniejącej zabudowy i zagospodarowania terenu. Proponowane zmiany są położone poza obszarami chronionymi jako obszary mające znaczenie dla funkcjonowania środowiska. Biorąc pod uwagę wielkość obszarów objętych projektem studium oraz dopuszczone funkcje terenów należy stwierdzić, że oddziaływanie na środowisko wynikające z funkcjonowania projektowanej zabudowy generalnie będzie neutralne lub nieznaczne (nie przewiduje się znaczącego wpływu projektowanych zmian na środowisko). Ponadto nie przewiduje się kumulacji oddziaływań na środowisko i otoczenie powodowanych przez planowane i istniejące zagospodarowanie terenów.

Analiza ustaleń sporządzonego projektu studium pozwala na stwierdzenie, że przy ich przestrzeganiu a także przestrzeganiu przepisów z zakresu ochrony środowiska, nie wystąpi znaczące oddziaływanie na środowisko, a występujące oddziaływania będą nieznaczne i będą się mieściły w granicach dopuszczonych przepisami odrębnymi wielkościami; nie przewiduje się też kumulacji oddziaływań powodowanych przez planowane i istniejące zagospodarowanie terenów.

Jak wynika z analiz przeprowadzonych w prognozie, zakres wprowadzonych ustaleń nowego studium w stosunku do studium z 2013 r. powoduje, że nie nastąpią żadne zmiany w stosunku do oddziaływań, z którymi należy się liczyć obecnie, przy realizacji ustaleń studium dotychczas obowiązującego (możliwych oddziaływań, ich rodzaju i wielkości).

9. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANYCH ZMIAN STUDIUM

		Tendencja do zmian przy braku realizacji kierunków wskazanych w studium
1	Stan i funkcjonowanie środowiska	<p>Niezależnie od przyjęcia niniejszego projektu studium będą następować zmiany w zagospodarowaniu terenów.</p> <p>Największe znaczące oddziaływanie na środowisko będzie wiązać się z realizacją i eksploatacją dróg prowadzących ruch tranzytowy – zmian następujących niezależnie od działań planistycznych gminy.</p> <p>Projekt studium nie jest też narzędziem regulującym szereg innych zjawisk mogących mieć znaczący wpływ na środowisko, ze względu na brak podstaw prawnych do ich wprowadzenia; są one regulowane przez inne ustawy i opracowanie odpowiednich dokumentów/ przepisów należy do kompetencji innych organów - np. dotyczących ochrony wód podziemnych, na podstawie ustawy prawo wodne; brak też faktycznego wpływu projektu na powstające zjawiska lub zachowania (np. na zwiększenie ruchu drogowego lub niskiej emisji, na przestrzeganie przepisów z zakresu ochrony środowiska w tym na prawidłowe postępowanie ze ściekami i odpadami). Jak wynika z przeprowadzonych analiz, brak przyjęcia zmiany będzie mieć skutki: pozytywne dla powierzchni ziemi (wielkości terenów zajętych pod inwestycje), neutralne lub nieznacznie pozytywne, dla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odprowadzenia ścieków do wód powierzchniowych i w głębinach oraz powierzchni ziemi, - emisji zanieczyszczeń dla powietrza atmosferycznego, neutralne dla: <ul style="list-style-type: none"> - stanu powietrza atmosferycznego, - stanu wód powierzchniowych i w głębinach, - oddziaływania hałasem, - prowadzenia gospodarki odpadami, - kształtowania się klimatu, - ludzi, - ochrony zabytków, - zmiany ukształtowania terenów, neutralne lub nieznacznie negatywne, dla: <ul style="list-style-type: none"> - różnorodności biologicznej, - roślin i zwierząt, - ochrony krajobrazu.
2	Zasoby środowiska	<p>Teren gminy wyróżnia się ze względu na istniejące zasoby naturalne, krajobraz, stan powierzchni ziemi.</p> <p>Projekt studium nie obejmuje udokumentowanych złóż kopalin oraz obszarów i terenów górniczych.</p> <p>Brak realizacji projektowanego studium będzie miał neutralne znaczenie dla ochrony istniejących zasobów naturalnych.</p>
3	Odporność na degradację i zdolności do regeneracji	<p>Teren gminy cechuje się dobrym stanem środowiska, ze względu na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosunkowo duże zróżnicowanie środowiska biologicznego, - generalnie brak występowania zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt, roślin, - dobre warunki klimatyczne, stosunkowo dobre wskaźniki jakości powietrza, - generalnie niski poziom hałasu, - występowanie dużych zwartych terenów leśnych. <p>Środowisko przyrodnicze wykazuje też stosunkowo duże zdolności do regeneracji.</p> <p>Projekt studium dotyczy niewielkich obszarów, nie wpływa negatywnie na środowisko w większości nie obejmuje terenów najcenniejszych przyrodniczo, nie wpływa negatywnie na w/w elementy środowiska.</p> <p>W ustaleniach projektowanego studium zawarto ograniczenia mające na celu ochronę najbardziej wrażliwych elementów środowiska. Brak przyjęcia będzie neutralne lub nieznacznie negatywne dla zachowania odporności środowiska na degradację i zdolności do regeneracji.</p>

10. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO STUDIUM, W TYM NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

W granicach gminy nie występują obszary NATURA 2000. W ustaleniach projektu zastosowano rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem tej zmiany; dotyczą one przyjętych rozwiązań przestrzennych oraz wprowadzonych ustaleń dla poszczególnych terenów. W projekcie dopuszczając poszczególne tereny do zabudowy wprowadzono w razie konieczności podział na tereny o różnych funkcjach, w sposób optymalny zaspakajający potrzeby właścicieli nieruchomości oraz chroniący środowisko, w tym wyłączono z zabudowy część terenów proponowanych do dokonania zmiany - pozostawiając je w wykorzystaniu dotychczasowym - rolnym lub leśnym. Dotyczy to w szczególności części nieruchomości o niekorzystnych warunkach fizjograficznych (tereny podmokłe lub narażone na zalewanie, tereny związane z ciekami wodnymi). Nowe tereny dopuszczone do zabudowy (lokalizacji inwestycji) są umieszczone w miarę równomiernie na terenie całej gminy i stanowią uzupełnienie/ kontynuację terenów już zainwestowanych lub ulegających urbanizacji, a także stanowią grunty rolne niższych klas bonitacyjnych.

Funkcja terenów dopuszczonych do zabudowy albo odzwierciedla istniejące zagospodarowanie i zabudowę terenów, a w przypadku terenów do tej pory niezabudowanych jest dostosowana do występujących lub mogących wystąpić uciążliwości. Na ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko inwestycji, które będą mogły być zrealizowane na podstawie projektowanego studium podstawowe znaczenie będzie miało przestrzeganie ograniczeń zawartych w studium oraz innych obowiązujących przepisów z zakresu ochrony środowiska, w tym szczególnie:

- postępowanie ze ściekami zgodnie z zasadami zawartymi w przepisach z zakresu ustawy prawo wodne, z uwzględnieniem obszarów skanalizowanych i przewidzianych do skanalizowania,
- do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej przestrzeganie szczelności oddawanych do użytku zbiorników bezodpływowych do okresowego gromadzenia nieczystości ciekłych oraz zapewnienie monitorowania pracy przydomowych oczyszczalni ścieków, - postępowanie z wodami opadowymi zgodnie z zasadami określonymi w przepisach prawa wodnego,
- ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza przez urządzenia grzewcze oraz w związku z prowadzoną działalnością,
- ograniczenie emisji hałasu do poziomów ustalonych przepisami prawa ochrony środowiska,
- przestrzeganie wprowadzonych w studium ograniczeń dotyczących możliwości lokalizacji niektórych inwestycji, w tym z grupy przedsięwzięć zaliczanych do mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowej, obiektów związanych z przetwarzaniem lub zbieraniem odpadów, urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wymagających utworzenia stref ochronnych a także dopuszczalnej wielkości prowadzonej hodowli zwierząt,
- ograniczenie oddziaływania związanego z prowadzoną działalnością oraz odizolowanie nowej zabudowy produkcyjnej oraz budynków i urządzeń budowlanych służących produkcji rolniczej od zabudowy mieszkaniowej wraz z zapewnieniem obsługi komunikacyjnej niekolidującej z zabudową mieszkaniową,
- przestrzeganie wprowadzonych w projekcie parametrów dotyczących zagospodarowania terenów odnoszących się do intensywności zabudowy i minimalnej powierzchni biologicznie czynnej,
- przestrzeganie wprowadzonych w projekcie studium zasad dotyczących realizacji zabudowy w granicach obszarów zmeliorowanych a także obszarów podmokłych oraz na obszarach występowania gleb pochodzenia organicznego.

Ze względu na skalę wprowadzonych zmian w obowiązującym studium nie wymagane jest wprowadzenie odrębnych zapisów dotyczących kompensacji przyrodniczej. Podstawowym

działaniem kompensacyjnym mających na celu wyrównanie szkód wynikających z zajęcia gruntów pod inwestycje (w skali całej gminy), będzie prowadzenie równoległe obok realizacji inwestycji na terenach dopuszczonych do zabudowy, zalesienia terenów nieprzydatnych do prowadzenia produkcji rolniczej.

11. PRZEDSTAWIENIE – Z UWZGLĘDNIENIEM CELÓW I GEOGRAFICZNEGO ZASIĘGU PROJEKTOWANEGO STUDIUM, UWARUNKOWAŃ ORAZ CELÓW I PRZEDMIOTU OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU – WYJAŚNIENIA BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

W granicach gminy nie występują obszary NATURA 2000.

Zakres wprowadzonych projektem studium zmian nie daje żadnych podstaw do obaw, aby znaczące oddziaływania na środowisko spowodowane w wyniku ich realizacji mogło mieć jakikolwiek wpływ na:

– możliwość migracji zwierząt i funkcjonowanie korytarzy ekologicznych.

W sporządzonym projekcie studium dokonano jedynie niewielkich zmian ustaleń w stosunku do studium z 2013 r., dotyczących terenów przeznaczonych do zabudowy. Przeprowadzone analizy wykazały, że proponowane zmiany - w stosunku do ustaleń obowiązującego studium - generalnie są neutralne. Skala zmian w sporządzonym projekcie, znacząco ogranicza możliwość przedstawienia rozwiązań alternatywnych; miałyby one charakter formalny, nie mający faktycznie żadnego znaczenia dla ochrony środowiska. Analizując wprowadzone w projekcie rozwiązania pod kątem ochrony środowiska, trudno wskazywać na inne, które przy uwzględnieniu celów sporządzonych zmian w studium mogłyby sprzyjać w większym stopniu ochronie środowiska i mogły być ekonomicznie uzasadnione.

12. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZENIA

Obecnie sporządzony projekt stanowi jedynie niewielką zmianę i uzupełnienie dotychczasowych dokumentów planistycznych gminy. Dopuszczenie nowych terenów do zabudowy, jak i zachowanie dotychczasowych terenów inwestycyjnych w studium nie oznacza szybkiego przekształcenia tych terenów w tereny budowlane, czy też szybkiej realizacji nowych inwestycji. Określone w obowiązujących dokumentach przeznaczenie poszczególnych terenów będzie realizowane w ciągu długiego okresu czasu (ponad 20 lat).

Zgodnie z art. 33 ust.1 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wójt gminy zobowiązany jest dokonywać analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, w celu dokonania oceny aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz planów miejscowych. Wyniki tej analizy są przedstawiane co najmniej raz w kadencji radzie gminy (co najmniej raz na 4 lata). Biorąc pod uwagę zakładany długookresowy czas realizacji planów miejscowych, monitorowanie przez władze gminy jego skutków realizacji zgodnie z zasadami przyjętymi w art. 33 ust.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jest wystarczające. Przedmiotem takich analiz powinna być ocena bieżącego wykorzystania przestrzeni pod kątem przeznaczenia ustalonego w obowiązujących planach, w tym: ilości wydanych pozwoleń na budowę, powierzchni ulegających przekształceniu/zabudowie oraz ilości i miejscu zrealizowanych inwestycji mogących mieć znaczący wpływ na środowisko.

13. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Zakres zmian wprowadzonych w sporządzonym projekcie nie daje żadnych podstaw do obaw, aby znaczące oddziaływania na środowisko spowodowane w wyniku jego realizacji mogło w jakikolwiek sposób powodować transgraniczne oddziaływanie na środowisko.

14. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO STUDIUM ORAZ SPOSOBÓW, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS SPORZĄDZANIA STUDIUM

Zakres zmian wprowadzonych w projekcie w znacznym stopniu ogranicza jego znaczenie, ze względu na ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym cele ochrony środowiska. Przepisy prawa polskiego z zakresu ochrony środowiska na bieżąco implementują przepisy ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym. Niniejszy projekt jest sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu ochrony środowiska; w trakcie prowadzonej procedury przeprowadzono postępowanie związane ze sporządzeniem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz umożliwiono udział społeczeństwa w opracowaniu projektu studium.

15. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Teren gminy cechuje się dobrym stanem środowiska. Cenne obiekty i obszary przyrodnicze są chronione w stopniu wystarczającym. Środowisko przyrodnicze na terenie gminy wykazuje też stosunkowo duże zdolności do regeneracji. Sprzyja temu przede wszystkim duża lesistość i dobre warunki klimatyczne. Najbardziej narażone na degradację są tereny silnie zurbanizowane, nieskanalizowane, z występującą tzw. niską emisją oraz tereny położone wzdłuż dróg komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu.

Podstawowym zagrożeniem dla środowiska przyrodniczego jest możliwość pogorszenia czystości wód podziemnych i powierzchniowych wskutek braku skanalizowania części terenów zabudowanych oraz występujące zanieczyszczenie powietrza wywołane lokalną emisją ze źródeł komunikacyjnych wzdłuż dróg oraz tzw. niską emisją związaną ze spalaniem węgla i paliw niskiej jakości w kotłowniach i paleniskach indywidualnych. W najbliższych latach należy się liczyć też ze zwiększonym oddziaływaniem hałasu wzdłuż innych dróg prowadzących ruch tranzytowy.

Przeprowadzona ocena jakościowych cech środowiska przyrodniczego pozwala na stwierdzenie, że środowisko przyrodnicze gminy sprzyja realizacji ustaleń sporządzonego projektu:

- 1) stwarza szczególnie korzystne warunki dla rozwoju mieszkalnictwa i rekreacji (ze względu na: stosunkowo dobre wskaźniki jakości powietrza i niski poziom hałasu, dobre warunki klimatyczne, występowaniu wód podziemnych dobrej jakości, brak występowania zagrożeń dla zdrowia ludzi oraz duży procent terenów zalesionych),
- 2) pozwala na rozwój funkcji związanych z usługami, przedsiębiorczością, produkcją,
- 3) sprzyja prowadzeniu produkcji rolniczej.

Sporządzony projekt:

- 1) ma na celu dokonanie zmiany obowiązującego studium poprzez poszerzenie terenów przeznaczonych do zabudowy lub zmianę ustaleń terenów już przeznaczonych do zabudowy:

lp	funkcje terenów	pow. terenów brutto – istniejąca w ha	pow. terenów brutto – projektowana w ha	Wzrost % pow. terenu	pow. terenów brutto – w sumie w ha	% pow. gminy (8040ha)
1	tereny zabudowy zagrodowej (z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej,	594,5	2,45	0,4	597	0,028

	usługowej i działalności gospodarczej), w tym: jednorodzinnej, jednorodzinnej i letniskowej, jednorodzinno – zagrodowej, zagrodowej					
2	Tereny elektrowni fotowoltaicznych	-	211,5	100	211,5	2,7

- 2) obejmuje obszary położone poza ustanowionymi prawnie formami ochrony środowiska lub obszary chronione przez przepisy odrębne przed zabudową (za wyjątkiem pojedynczych terenów położonych w granicach: terenów leśnych oraz w strefach ochrony konserwatorskiej),
- 3) obszary objęte studium nie są narażone na występowanie ograniczeń i uciążliwości wykluczających możliwość dokonania zamierzonych w projekcie studium zmian; ustalenia dla poszczególnych obszarów gdzie występują pewne ograniczenia związane z położeniem w granicach: obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, podmokłych, na obszarach o podwyższonym poziomie hałasu - uwzględniają te ograniczenia, poprzez wykluczenie na części terenów możliwości realizacji zabudowy lub wprowadzając odpowiednie zasady i warunki dla zabudowy i zmiany zagospodarowania tych terenów, w tym szczególnie zabezpieczając powiązania terenów czynnych przyrodniczo,
- 4) nie ogranicza możliwości migracji zwierząt i funkcjonowanie korytarzy ekologicznych, a w szczególności korytarzy migracji ptaków oraz ssaków kopytnych i drapieżnych, a także krajowego korytarza spójności obszarów chronionych,
- 5) nie ma znaczenia dla terenów czynnych przyrodniczo oraz na możliwości utrzymania lub poprawy systemu terenów zieleni,
- 6) zapewnienia możliwość ochrony walorów krajobrazowo - kulturowych gminy,
- 7) dostosowuje funkcję poszczególnych terenów do występujących (mogących wystąpić) uciążliwości,
- 8) zapewnia rozwój mieszkalnictwa w sposób ekstensywny (o niskiej intensywności, z dużym udziałem terenów biologicznie czynnych),
- 9) dopuszcza rozwój OZE. Przyjęte w projekcie studium rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne nie ingerują niekorzystnie w istniejące uwarunkowania środowiska przyrodniczego i kulturowego. Umożliwią zrównoważony rozwój gminy, bez ingerencji w szczególnie cenne elementy środowiska przyrodniczego.

Analiza ustaleń sporządzonego projektu studium pozwala na stwierdzenie, że jego realizacja nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, a występujące oddziaływania będą nieznaczne i będą się mieściły w granicach dopuszczonych przepisami odrębnymi wielkościami; nie przewiduje się też kumulacji oddziaływań powodowanych przez planowane i istniejące zagospodarowanie terenów.

Jak wynika z przeprowadzonych analiz, zakres wprowadzonych w sporządzonym obecnie projekcie studium zmian powoduje, że nie nastąpią zmiany w stosunku do oddziaływań, z którymi należy się liczyć obecnie, przy realizacji ustaleń studium dotychczas obowiązującego (możliwych oddziaływań, ich rodzaju i wielkości).

16. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW

Opracowanie wykonano na podstawie szczegółowej analizy materiałów kartograficznych, studialnych, planistycznych i wizji terenowych. Zgromadzono wszelkie dostępne dokumenty charakteryzujące poszczególne elementy środowiska dla terenów gminy, w tym szczególnie dotyczące terenów objętych projektem studium:

- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego

- Opracowanie ekofizjograficzne, Katowice, kwiecień 2010 r. opracowanie: Zespół biura Rozwoju Regionu Sp. z o.o.
- Strategia Rozwoju Gminy Przyrów
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego
- Opracowanie fizjograficzne wstępne pow. częstochowski – „Geoprojekt”; Warszawa, 1968 r.
- Mapa geologiczna Polski
- Mapa utworów powierzchniowych skala 1:50 000, ark. Kluczbork, Instytut Geologiczny, Warszawa, 1979 r.
- Mapa bez utworów czwartorzędowych skala 1:50 000, ark. Kluczbork, Instytut Geologiczny, Warszawa, 1979 r.
- Mapa kompleksów rolniczej przydatności gleb – WBGiTR Katowice 1971 r. w skali 1:25 000
- Przydatność rolnicza gleb – IUNG, Puławy 1971 r.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Przyrów, 2013 r.